

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer izzvezni nedelje in praznike ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko deželo za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za en mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K, za en mesec 2 K. Kdor hodi sam poji, plača za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za en mesec 1 K 90 h. — Za Nemčijo celo leto 27 K. Za vse druge dežele in Ameriko celo leto 30 K. — Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za ostanila se plačuje od petersborske petiti-vrste po 14 h, če se ostanila tiska enkrat, po 12 h, če se tiska dvakrat in po 10 h, če se tiska trikrat ali večkrat. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je v Knafovih ulicah št. 5. — Upravištvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, ostanila, t. j. administrativne stvari.

Uredništva telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

Upravištvu telefon št. 85.

Volilni shod v Idriji.

I.

Politično društvo »Jednakopravnost« je preteklo nedeljo dopoldne priredilo shod narodno-naprednih somišljenikov v veliki dvorani »Narodne čitalnice« v Idriji. Shod, ki je bil izredno dobro obiskan, je otvoril predsednik Alojzij Pegan, ki je k prvi točki dnevnega reda govoril nekako takole:

Otvorjajoč današnje zborovanje vas srčno pozdravljam ter se vam zahvaljujem za udeležbo. Vaša navzočnost mi je dokaz, da imam pred seboj zavedne moške, ki so se vsikdar odzvali vabilu in se pogumno podali v volilni boj za splošno in korist mesta Idrije. Tudi danes smo vas pozvali semkaj z ozirom na bodoče deželnozborske volitve. Ta volilni boj bo hud boj — ker se bodo borile stranke, ne toliko za mandat svojega kandidata — marveč za lastni obstoj, za svojo eksistenco.

Gotovo je, da se bode na novo izvoljeni deželni zbor v prvi vrsti bavil z novim volilnim redom. To vprašanje je postalo akutno ter se ne da več spraviti iz sveta. Politična stranka, ki bi hotela preko tega vprašanja preiti na dnevni red, zadala bi sama sebi smrtni udarec ter izvršila na sebi samoumor.

Splošna, enaka, tajna in direktna volilna pravica stopa kot mogočen faktor na plan, s katerim je treba računati.

To so uvidele vse stranke ter sprejele splošno, enako, tajno in direktno volilno pravico v svoj politični program. Toda cenjeni somišljeniki, važno vprašanje nam je razmotrivati.

Ni li katera stranka sprejela to volilno reformo le radi tega v svoj program, da ujame na to vabo kolikor mogoče veliko volilcev in si na ta način zagotovi večino v deželnem zboru, in potem deželnega zbora in nove volilne preosnove nadvlado v kranjski deželi.

Odgovor na to vprašanje ni težak. Socialno-demokratska stranka si prisvajala zaslugo, da je ona provzročila gibanje za to volilno reformo. Kako želi ona izvesti to reformo, mi ni znano, in dokler nimam dokazov — nimam poverila, jo sumničiti neodkritostnosti. Sicer je pa dežel-

ni zbor kranjski povse irrelevantno stališče stranke, ker je še prešibka, da bi zamogla odposlati v deželni zbor zastopnika, ki bi se udeležil debate in glasovanja o volilni reformi. Zato preidem h klerikalni stranki.

Somišljeniki! Pred šestimi od nosno sedmimi leti prisostvoval sem prvi seji rajnega deželnega zbora. Takoj po govoru barona Heina, s katerim je razvijal vladni program in naprosil poslance k složenemu delovanju — je vstal dr. Susteršič ter kategorično izjavil, da njegova stranka ne bode sodelovala in pustila, da bi sploh delal deželni zbor, dokler se ne sprejme nova volilna reforma, ki bode slonela na splošni, enaki, tajni in direktni volilni pravici. Te seje se je udeležil tudi škof Bonaventura osebno ter glasno odobravala nastop dr. Susteršiča.

Koj nato sta podala dr. Tavčar kot zastopnik narodno-napredne stranke in baron Švegel v imenu veleposestnikov izjavo, da se v principu strinjata s predlogom dr. Susteršiča, da ga pa morata za sedaj odločno odkloniti, ker je vlada skrajno nasprotna tej volilni reformi in je vsled tega izključeno, da bi bila volilna reforma deležna najvišje sankcije, dokler se ne upelje enaka volilna pravica za državni zbor. Deželni zbor bi mlatil prazno slamo, ker se je bila takrat vlada z baronom Gautschem na čelu izrekla proti vsaki volilni reformi. Tedaj pa so provzročili klerikalni nepopisen skandal. Razbijali so s puliti, leteli so tintniki, vpitje in živžig je zabranil vsako zborovanje. Nastal je tak vrišč, da jo je Tone škof Bonaventura sramotno odkuril iz dvorane. Najbolj so napadli klerikalci takrat veleposestnike ter jim govorili, da bodo v kratkem času frčali iz te dvorane, ker je skrajno krivično, da bi 56 veleposestnikov odposlalo v zbornico celih 10 poslancev.

Tako so obstruirali klerikalci z volilno reformo skozi pet let delovanja deželnega zbora, dasi so bili pre, pričani in so kot politiki morali vedeti, da je volilna reforma za deželne zbore izključena, dokler ni upeljana za državni zbor.

Toda vse se masčuje na svetu. Vlada je sprejela volilno reformo za državni zbor. Toda volitve, ki so se vršile na podlagi nove volilne pravice, so izpadle za klerikalno Avstrijo

neugodno. Nebroj socialnih demokratov in drugih naprednih elementov je udrlo v parlament ter bičalo klerikalno kamarilo brez pardona. Krona vseh klerikalnih porazov v parlamentu je bil pač znani Masarykov predlog. Zasužnelo je po dvorani, ko je Masaryk zaničljivo smehljaje in mirno izjavil: Gospoda, ne razburjajte se, meni ni na predlogu samem, pač pa hočem le konstatirati, če je avstrijski parlament res klerikalni. To je bil poper, hud poper. Zbali so se glasovanja, ki bi dokumentiral klerikalno manjšino ter so proti svojem prepričanju, proti svojim principom, proti verskim določbam, glasovali za predlog brezverca Masaryka.

Enaka blamaža in morebiti tudi popolen poraz čaka naše klerikalce tudi v deželnem zboru, če se res upelje splošna, enaka, tajna in direktna volilna pravica. Zato so kranjski klerikalci barvo spremenili ter postali iz radikalnih Jakobincev vladni sužnji, ker vedo, da bi s tako volilno pravico delavstvo, meščanstvo, mali obrtnik in drugi enaki stanovi zasedli sedeže v deželnem zboru ter bi napravili križ čez klerikalne račune. Splošna, enaka, tajna in direktna volilna pravica je zrasla klerikalcem čez glavo ter se jo hočejo na vsak način odkrižati. Klerikalci žele namreč tako volilno reformo, da postanejo gospodarji dežele. In ker se ne morejo polastiti tega na pošten način, se ne sramujejo pakta, ki so ga sklenili z veleposestvom in vlado. 50 veleposestnikov so zagotovili deset mandatov proti temu, da jih ti podpisajo pri sestavi take volilne pravice, ki naj bi uničila vse sloje, ki ne trobijo v njih rog, v prvi vrsti pa meščanstvo in napredno delavstvo.

Somišljeniki! Deviza klerikalcev za splošno in enako volilno pravico je navadna goljufija. Zato moramo napeti vse sile, da preprečimo zlobno klerikalno nakano. Poslati moramo v deželni zbor moža naprednega mišljenja, ki ima jeklen značaj, trdno voljo in pogum nastopiti proti klerikalnemu terorizmu. Poslati moramo v deželni zbor moža, ki bo z vsem svojim vplivom, z vso svojo energijo res delal za splošno, enako, direktno in tajno volilno pravico. Poslati moramo v deželni zbor odkritosrčnega moža brez prevare, ki bode pri sestavi te nove volilne reforme v prvi vrsti zastopal koristi

tistih slojev, ki so danes še brez pravice — koristi delavca, malega obrtnika i. dr. Poslati moramo v deželni zbor moža, ki nima samo dobre volje vse to storiti, ampak tudi zmožnost, moža, ki si je v boju za pravice zatiranega stanu utrdil živce in izkazal pogumnega in vztrajnega prvoboritelja.

Odbor »Jednakopravnosti« se je z mnogimi drugimi zaupniki narodno-napredne stranke temeljito bavil s kandidaturom ter prišel po treznem preudarku do prepričanja, da zasluži v tem oziru naše zaupanje mož, ki ga vsi dobro poznate, namreč učitelj Engelbert Gangl.

Iz njegovega dosedanjega delovanja smo se prepričali, da je neizprosno bojevnik proti klerikalizmu ter smo do dobra uverjeni, da bode interese našega mesta z isto vnemo zastopal, kakor one svojega stanu.

Prosim kandidata Gangla, da razvije svoj program, Vas pa somišljenike, da pazno sledite njegovemu govoru.

Kandidat Gangl je nato začel s svojim programnim govorom, ki je trajal dobro uro in ki je na mnogih mestih izzval med navzočimi volilce glasno in navdušeno odobravanje. V nastopnem podajamo le glavno vsebino.

Predvsem, je dejal govornik, mora kipei v naših sreih prava in nesebična ljubezen do domače zemlje. Naša dela, ki naj bi bila tej zemlji v prid, so mrtva in neiskrena, ako niso razžarjena od te ljubezni. Ta ljubezen naj korenini v našem mišljenju in čustvovanju, ne sme iskati svoje-ga zavetja in svoje eksistenčne pravice niti v nemškutarskem birokratizmu, niti v senci škofove srebrne palice. Svobodna in neodvisna od vseh vplivov naj vodi naša dejanja, ki naj dvigajo našo domovino in naše ljudstvo do onih višin svobode in pravice, ki jih jima jamčijo državni osnovni zakoni. Zato stojim neomajno in nepodkupno na stališču narodnosti.

Kakor je vsakdo kralj svoje notranjosti, svojih misli in želja, tako bodi ljudstvo edini gospod na svoji zemlji. Tej avtonomiji ne sme delati zaprek noben paragraf nasilja in birokratske oholosti ter klerikalne strahovlade, kakor se je to baš sedaj dogodilo v sosednjem Crnem vrhu, kjer se krati svobodnemu državljanu z zakonom zajamčena pravica. Kdor ho-

če pravice in upoštevanja nasproti samemu sebi, ne sme tega odrehati svojemu sosedu. Ta nazor pa je mogoč samo tedaj, ako je vse naše mišljene prepojeno s svo b o d o m i s e l n o s t j o. Ta bodi tista ustvarjajoča sila, ki nas dovaja do načela pravičnosti, samozvesti in samostojnosti mišljenja. Zato stojim enako narodnosti brezpogojno na stališču svobodomiselnosti.

Iz te izvira potem samo ob sebi naše demokratsko naziranje. Ker sem iz ljudstva, sem zanj in zaradi njega. Nas vse mora prešinjati zavest, da smo vsi enake vrednosti in veljave. Z vso ljubeznijo se moramo nagibati k onim, ki se tlačeni in izkoriščani, to je k nepregledni množici brezpravnih mas. Tej množici ostane pravica, ako si jo ustvari sama, ako dobi vpliv in besedo v vseh zastopih in korporacijah, kjer odločujejo doslej privilegiranci o njeni usodi. Zato je treba skrbeti, da se po načelu demokratizma reorganizujejo zakonodajne in upravne oblasti, da ne bo ljudstvo samo trpelo, ampak tudi odločevalo. Kje je pravica, ako ima 52 nemških veleposestnikov 10 poslancev, na tisoče delavcev, obrtnikov in malih kmetov pa nima na deželni zbor nobenega vpliva, ker nima volilne pravice! Načelo demokratizma zahteva, da izrečemo najglasnejši protest proti takemu brezpravju in da se z vso odločnostjo zavzamemo za uvedbo splošne, enake, direktne in tajne volilne pravice tudi za deželni zbor kranjski. Glede take volilne reforme stoji danes vlada na drugem stališču. Istega mnenja je bil tudi ministrski predsednik Körber, ko se je upiral takdi edino pravični reformi volilnega reda za državni zbor. A ko je odurna sila ljudskih mas udarila na vladna ušesa, se je hipoma izpremenilo njeno naziranje, zakaj zmaga je nad njo ljudska volja in je dobila volilno pravico, kakršno je hotela. Seveda so tu mešetarile črne roke in so med drugim storile tudi to, da je naš volilni okraj izšel onečastečen iz tega volilnega boja. Naš odločni nastop pa utegne tudi sedaj onečhati trdo vladno sree, da nam da tako volilno reformo, kakršno zahtevamo. Ako pa vlada trdovratno vztraja na svojem sedanjem stališču, bo skrb prijateljev ljudstva v deželnem zboru, da mu pridobe v danih razmerah najugodnejšo volilno reformo, da se volilni okraji določijo

LISTEK.

Ljubezen Končanove Klare.

(Dalje.)

VII.

V svoji prostorni sobi v prvem nadstropju takrat jako imenitne hiše, ki stoji še dandanes v Gosposkih ulicah v Ljubljani poleg »Narodne kavarne«, je zimskega popoldneva ležala princezinja Dietrichstein na razkošni zofi in se je dolgočasila. Zunaj je bil trd mraz in melo je na vso moč, v sobi pa je bilo vroče, ker je v kamnu neprestano plapolal ogenj. Princezinja je bila namreč vajena nositi kar mogoče lahke, tanke obleke in zlasti doma se je oblačila v toilette, kakršne ni v Ljubljani nihče nosil, kakršne pa so bile moderne v Parizu za časa direktorija. Ugajale so ji te lahne, skoro prozorne obleke, ker so samo toliko zadevale telo, kolikor je bilo največ potrebno, in je bujna lepota linij in oblik njenega telesa prišla do toliko večje veljave. Princezinja se je dolgočasila. Nekaj časa se je igrala s svojim sviloladnim kužkom, potem ga je brezobzirno pahnila od sebe, se vrgla na zozo in sklenivši roke pod glavo začela zevati.

»Tak dan, tak dan,« je vzdihovala. »Nikogar ni na obisk in nikamor ni mogoče iti. Še umrla bom sama dolgočasnja.«

Soba, v kateri je vladala polute-ma zimskega popoldneva, je bila pač bogato opremljena s stari in dragoceni pohištvo in svilenimi preprogami, a nič ni bilo v njej tistega, kar obiskovalcu na prvi pogled razodene, da je soba bivališče inovite ženske, ki ima svoj okus in svojo individualnost.

»V vaši sobi je prav tako, kakor v kakem hotelu za kralje.« To sodbilo je princezinja že večkrat slišala iz ust svojih obiskovalcev in bila je še nekoliko ponosna nanjo, češ, da je pri njej vsaj drugače, kakor pri drugih damah.

Princezinja je bila že iz dekliških let. Imela je pač že mnogo snubcev, a nobeden ni našel milosti v njenih očeh. Njen oče se ni dosti brigal zanjo in ji je puščal popolno svobodo; bil je že star in bolehen in ni imel več moči kljubovati volji in zahtevam svoje hčere. Princezinja je delala kar je hotela in storila, kar ji je prišla na misel. V začetku so se ji ljudje pač čudili, a naposled so se privadili njenemu ekscentričnemu početju, zlasti ker je imela v tem oziru tekmovalko v svoji prijateljici baronici Cojzovi. Šušljalo se je pač po mestu, da je imela princezinja ne le mnogo snubcev, nego tudi že marsikakega ljubimca, a gotovega ni nihče nič vedel povedati, in tako so te govorice kmalu utihle.

Ravno ko se je princezinja vpraševala, kaj naj bi počela, da si krati čas, je vstopila njena hišna.

»Kaj je!« je vprašala princezinja svojo služabnico in zaupnico.

»Neki gospod —«

»Kakšen je?«

»Lep, mlad in eleganten, prav po vašem okusu,« je odgovorila hišna s tisto predrzno zaupnostjo, ki jo znaajo posli, kadar se zavedajo, da kaj vedo, kar naj bi ostalo svetu prikritu.

»Naj vstopi,« je zaukazala princezinja. Iz odgovora, ki ga ji je dala hišna, je že posnela, kdo da je obiskovalec. Kdor je bil najbolj v milosti pri princezinji, tistega je hišna vedno naznanjala z besedami: »Lep, mlad, eleganten gospod.«

V sobo je vstopil marki d' Aureville. S porednim usmevom je zaprla hišna za seboj vrata, a tako počasi, da je še videla, kako se je princezinja dvignila z zofe in ji je marki poljubil roko.

»Torej sem prav slutila...«

Princezinja ni mogla dalje govoriti. Marki ji je bil položil roko okrog vratu. Nagnila je glavo, zatisnila oči in kakor omamljena ležela na njegovi roki trpela njegov dolgi mehki poljub na svojih polodprtih mokrih ustnah.

»Krasna si, princezinja moja,« je šepetal marki; »tvoja lepota me kar prevzema.«

Princezinja se je veselo in glasno nasmejala.

»Ali si zato pri tem vremenu potoval iz grada v Ljubljano, da mi to novico poveš?«

»Da, princezinja moja,« je odgovoril marki in se je vsedel na stolček, ki si ga je bil primaknil k zofi.

»A če me količkaj ljubiš, nikar ne govori o tej strašni kolibi, kjer sem primoran prebivati, ker v tej nesrečni Ljubljani ni dobiti primerne in udobnega stanovanja.«

»Ah, da — kako to, prebivaš še vedno v tem ubožnem gradiču? Saj imaš vendar svoje, četudi nezadostno stanovanje v mestu.«

»Moja mati in moja žena sta našli tam zunaj nekako prijateljico, in ne marata priti niti čez zimo v mesto. Ženo bi še pripravil, da bi šla v mesto, saj se rada zabava in maršal Marmont prireja rad sijajne večere, toda moja mati se nikakor ne da pregovoriti.«

Lahen, nekoliko poreden prezirljiv nasmeš je šinil princezinji čez obraz. Pri vratih prisluškajoča hišna pa se je polglasno zakrohotala.

»Ta marki je ravno tako neumen, kakor vsi moški,« je rekla sama pri sebi. »Niti tega ne pojmi, da njegova mati neče v mesto, ker je v strahu, da bi se zgodila med maršalom in med markizo Heleno kaka nesreča.«

V sobi princezinje Dietrichstein je bila že nastala popolna tema.

»Povej mi kaj novega,« je rekla princezinja in se pregibala po zofi, kakor bi iskala najudobnejšo lego.

»Novic z dežele hočeš?« se je čudil marki. »Prišel sem v mesto vzhic mrazu in snegu, da bi tebe videl — a v sobi je tema — in da bi s teboj pokramljal o ljubljanskih novicah.« Nagloma se je dvignila princezinja z zofe.

»Moj dragi marki — vidim, da me več ne ljubite.«

»Princezinja!« Kar ustrašil se je marki in planil s svojega stolčka.

»Kaj vendar govorite.«

»Da — me — ne — ljubite,« je poudarjaje vsako besedo rekla princezinja. »To je resnica.«

»Ne, princezinja.«

»Da, marki. Zda je že pol leta, kar sva se prvič videla. Ali se še spominjate tistega sprejema v škofiji, pri katerem sem bila predstavljena maršalu Marmontu?«

»Da.«

»Ker sem vam ugajala, ste izpraševali po meni in moji prijateljici baronici Cojzovi ste zaupali, da bi prav radi začeli z menoj ljubezensko razmerje. Mislili ste si: Ta princezinja — to bi bilo nekaj — poskusimo.«

»Milostiva princezinja, prosim vas, kaj vendar mislite?«

»A saj vam tega nič ne zamerim, dragi marki, nasprotno. Tako krepostna pa le ni nobena ženska, da bi bila razžaljena, če kdo po njej zahrepi. Čim manj spoštljive so ženske, glede kake ženske, toliko bolj las-kavo je to zanjo.«

»Princezinja,« je ječal marki, ki ga je ta cinizem spravljala v vse večjo zadrego. »Kar mi tu pripovedujete, so izrodki vaše fantazije...«

»Kaj še, dragi marki. Kar sem povedala, je gola resnica. Tako kakor jaz, mislijo vse ženske, samo da je malokatera tako odkritosrčna, kakor sem jaz.«

(Dalje prihodnja.)

tako, da bo imelo od tega korist ljudstvo, ne pa nazadnjaške stranke ali privilegirani stanoviti. Zlasti mora priti delavstvo do svojih pravic. Kralji, kakor so Idrija, Litija, Zagorje, Jesenice, morajo vendar priti do svoje besede in se ne smejo potopiti v temi reakcionarstva. Delavstvo mora zmagati in si pridobiti svoje zastopnike!

Na čelo vseh vprašanj stavljamo kulturno vprašanje. Prepričani smo, da ne osvoji iz trdih spon birokratizma in klerikalizma našega ljudstva nič prej in nič gotovješe nego izobrazba. Tega prepričanja so tudi sovražniki ljudstva, zato zavirajo napredek šolstva in tišče učiteljsko v bedo in odvisnost. Samo prosvetljeno ljudstvo more biti deželno blagih sadov vseživljajoče kulture. In samo šolstvo, ki je popolnoma neodvisno, more izvrševati svojo visoko nalogo. Govore, da je naš državni šolski zakon biser avstrijskega zakonodajstva. A jaz pravim, da je ta biser oskrnjen s temnimi pegami, ki jih je črna mačka nanosila najhujšimi umazanimi tačami. Te madeže treba odstraniti: svobodno naj se razvija moč šole, neovirano naj služi svojemu namenu, da stopimo tudi mi v vrsto kulturnih narodov. Poslanec našega mesta naj po posredovanju deželnega šolskega sveta vpliva na rudniški erar, da ustvari na idrijski rudniški ljudski šoli zdrave razmere, da bo ta edina c. kr. ljudska šola v naši kronovini zgled, kakšno bodi ljudsko izobraževališče. To vendar ne gre, da bi v eno ueno sobo hodila vsak dan — dopoldne in popoldne — dva razreda, ker je to že iz zdravstvenih ozirov nedopustno.

Kar bi v slučaju izvolitve započel in storil za svoj volilni okraj in za svoje volilce, bi imelo svoj začetek in konec v trojici, ki je bistvo mojega političnega programa: narodnost, svobodomiselnost, demokratizem. Tu ni nobene hinavščine in nič egoizma; v teh besedah je povedano jasno, odkritosrčno in odločno, kaj mislim in kako čutim. Bodiš da zmagam bodiš da padem: tak sem in tak ostanim.

Potem je govornik prišel na specialno idrijske razmere ter se dotaknil vprašanj, ki so za Idrijo vitalnega pomena in ki jim je treba ugodne in brze rešitve.

1. Idrija plačuje deželnih dolič na leto okroglo 30.000 K. Od dežele pa ne dobiva nobene podpore. Samo akt pravičnosti bi bil, da nakaže dežela Idriji podporo za zdrževanje realke. — 2. O rudniški ljudski šoli je govoril že prej. Ali bi ne bilo mogoče dognati, da pride učiteljsvo v X. činovni razred tudi po plači in ne samo po dekretu? — 3. V Idriji bi bila potrebna rudarska šola za paznike, in sicer za južne pokrajine v državi. Sedaj je taka šola v Ljubnem, a mnogo naših ljudi ne more vanjo, ker niso zmogni nemščine. In tako ne pridejo do boljšega kruha. — 4. V Idriji, naj se ustanovi ekspozitura okrajnega glavarstva. Prvo mesto za Ljubljano je odvisno od samih uradnih dni. — 5. Naše prometne zveze so slabe. Da pridemo do železnice, se morata zavzeti dežela in država in ponagati do uresničenja s prispevka. Poštna zveza je slaba tako proti Logatcu, kakor proti Sv. Luciji. Tudi ni pravega razmerja v času od prihoda do odhoda pošte. — 6. Sanitarne razmere v Idriji kličejo po deželnih in državni podpori, to so stanovanjske razmere, regulacija Nikave, vodovodne stvari, kanalizacija, uravnava cest in ulic, regulacijski načrt za mesto, ki bi se dal izvesti s pomočjo deželnih strokovnjakov itd.

Vse to je govornik obširno in stvarno utemeljeval ter sklenil svoja izvajanja z zagotovilom, da bo z vsemi najboljšimi močmi izkušal opravičiti zaupanje volilcev, neomajno stoječ na stališču narodnosti, svobodomiselnosti in demokratizma.

Burno in dolgotrajno odobravanje je sledilo kandidatovemu govoru.

K govoru kandidata se oglasi za besedo tajnik J. Novak, ki z zadovoljstvom naglašuje, da je obljubil kandidat se najodločnejše zavzeti za idrijske interese v deželnem zboru. Mesto Idrija je za Ljubljano največji davkoplačevalec v deželi, in vendar nima dežela niti vinarja za Idrijo. Samo v zadnjem desetletju je plačala Idrija nad 500.000 K deželne doliče. Navzlic tej ogromni svoti, je imela dežela zaprte roke za Idrijo. Govornik nadalje ostro ožigosa izjavo bivšega poslanca dekana Arkota, da deželni poslanec idrijski nima pravega prava kot zastopnik c. kr. rudarskega mesta ničesar opraviti v deželnem zboru, marveč na Dunaju. In ravno nasprotno je res! Noben poslanec nima tako hvalošnega stališča v deželnem zboru kranjskem, ko ravno poslanec idrijskega mesta. Ni se torej čuditi, da je takemu po-

slaneu, kakor je bil dekan Arko, ki se ni zavedal svojih poslaniških dolžnosti, niti poznal svojega delokroga, obrnilo idrijsko prebivalstvo hrbet. Priporoča končno volilem kandidata Gangla.

Iz Bele Krajine.

Blizajoče se volitve začele so oživljati tudi naš sicer popolnoma mrtvi okraj. Klerikaleci so smatrali našo Belo Krajino za najponižnejšo ovčico svojega hleva, zato hočejo, da naj bi bila ona tisti stolček, ki bi se držal našega »dičnega« Kama. Toda Belokranjci so počeli biti trmasti. Postavili so si neodvisnega kmetskega kandidata g. Julija Macelleta, župana in posestnika v Gradcu. Pravičje namreč, če g. Suklje ni bil dober za en posel v svoji državni službi, da ga je država posadila v pokoj, potem naj se iz njih okraja ne norčuje. Kje pa stoji pisano, da bi bilo za Belokranjino le to dobro, kar je bilo že povsod poževeno, kar se je že pred davnimi leti izmotalo in obrabilo? G. svetnik je že eno leto naš državni poslanec; 7000 K plače si je že priglajsoval za to dobo. Pokaže naj, kje je pa za teh 7000 K tudi kaj njegovega dela za okraj, za katero je denar že potegnil. — Da so klerikaleci naš okraj zanj zbrali le zato, ker so mislili, da je popolnoma »aren«, kaže njih onemogla jeza, ko jim je neodvisni kandidat prečrtal račun. Dostojni ljudje vendar počakajo, kadar se pojavi med njimi nov človek, da se jim najprej predstavi. Oni pa v tako družbo ne spadajo. Še predno je g. Macelle razvil svoj program, so ga začeli po svojem »Slovenec« pobalinsko, osebno napadati, ker da bi mu stvarno kaj očitali, to jim sploh ni mar. Če bi on kandidiral na črni podlagi, bi bil ves lep, ker pa hoče biti za Belo Krajino bel, je pa zanj takoj ves umazan. Na svoje napade dobe v najkrajšem času tak odgovor, kot ga ne pričakujejo; stvar belokranjskih kmetov je pa, da dne 21. t. m. pokažejo, da sta bila strah in jeza ljubljanske črne komande opravičena. Kmeti naj zastopa kmet, gospodje naj pa ostanejo pri svojem pravilu. Kmetje se ne mešajo v njih zadeve, profesorji naj pa kmetske puste pri miru, ker se nanje ne morejo razumeti. Za pobiranje 7000 K plače na leto za opravilo, ki se ga sploh ne razume, ima pa belokranjski kmet izraz, katerega bi g. svetniku dobro povedal na uho, če bi g. svetnik našega kmetskega sploh smatral vrednega, da ga pogleda. Kmet ni več tako neumen, kot je bil. Če se Sukljetu niti sedaj, ko ga prosi za mandat, ne zdi vredno, da bi se kmetu volilec pokazal, kaj pa bo potem, ko bo imel poslanski mandat v župi? Pustiti posvati po časopisih svojega protikandidata, to mu gre; v okraj priti se mu pa ne zljubi. Zbolel je, in zdravniški pravijo, da bo ravno čez 14 dni zdrav. Takrat bodo volitve v kraju, in ne bo več odvisen od volilcev; če bi bil izvoljen, potem mu ne bo več treba volilcev. Belokranjski kmet, poskrbi torej, da ne bo g. dvornemu svetniku nič več treba oboleti, izvoli si zastopnika iz svoje srede, katerega boš torej lahko obiskal vsak čas, ker bo pri tebi doma, g. svetniku pa daj pokoj, kot mu ga je dala država.

Delegacije.

Dunaj, 11. februarja. Avstrijska delegacija je prišla danes drugo branje proračuna ministrstva zunanjih del. Del. Klofač je opozarjal na nevarnost nemške ekspanzivne politike, posebno na Balkanu in v Mali Aziji. Protestiral je proti hazardni politiki, ki jo kaže uganja Avstrija na Balkanu. — Bivši minister grof Dzieduszycki je ostro kritiziral prusko trozvezno politiko. Prusija je vedno razumelja realistično politiko, dočim se Avstrija oklepa trozveze le iz sentimentalnih nagibov.

Ogrska delegacija je razpravljala v današnji seji o vojnem proračunu. Del. baron Rudnyansky je izjavil glede zvišanja častniških plač, da je utemeljeno v nagodbi, da ogrska delegacija ne razpravlja o tej stvari, ako dobi tozadevni predlog avstrijske delegacije. Potem se je seja prekinila, da sta šla predsednik Barabas in grof Zichy izpraševati gojence v konzularni akademiji iz madžarščine. Dasi so gojenci sami Nemci (!), vendar so polvoljno odgovarjali v madžarščini.

Proračunski odsek.

Dunaj, 11. februarja. Razpravljalo se je o direktnih davkih. Finančni minister vitez Korytowski, ki je bil naprošen, naj poda obširne finančni načrt, je v daljšem govoru razložil, da določitev finančnega načrta že zategadelj ni mogoča, ker stoji finančna uprava ravno sedaj pred važnimi svedami, ki bodo mogočno vplivale na finančno poslovanje, n. pr. saniranje deželnih financ. Nadalje je napovedal minister reformo

pridobninskega davka, ki bo donosala državi par milijonov. Še večjih dohodkov pričakuje država iz zvišanja davka na zganje; sadnji dohodki se bodo v prvi vrsti porabljali za saniranje deželnih financ. Predloga o davkih na poslopja se izroči poslanski zbornici, kakor brž se ta zopet sbera. V predlogi se bo oziralo na marsikatero željo bišnih posestnikov, ker se zmanjšajo nižji in srednji tarifi razredi pri hišnorazrednem obdačenju. Nadalje je napovedal minister zakonski načrt o obdačenju zadrug in delniških družb. Posl. dr. Renner (soc. demokrat) je izjavil, da soc. demokratje ne bodo nikoli privolili, da bi se zvišali direktni davki. Ugovarjal mu je poslanec Žitnik, ki je dokazoval, da je zemljiški davek postal za revno prebivalstvo breme, ki ga ne zmaguje več, ter se mora zgruditi. Nadalje je navajal strahovito naraščanje hipotekarnih zadolžitve malega in srednjega kmeta — ni pa povedal, da so k temu na Kranjskem kmetska zapeljali največ duhovniški konzumi in konkurenčne klerikalne posojilnice.

Italijanska pravna fakulteta in Nemci.

Dunaj, 11. februarja. Odsek devetorice nemških parlamentarnih strank zboruje že dva dni zaradi proračuna naučnega ministrstva. Predvsem so razpravljali o zahtevah Čehov, Slovencev in Italijanov glede ustanovitve visokih šol. Naučni minister dr. Marchet je govoril k vsaki točki ter pomiril Nemce. Včeraj popoldne je minister Peschka sklical devetorico k zborovanju, ker se je raznesla vest, da namerava vlada ustanoviti italijansko pravno fakulteto na Dunaju pod samostojnim dekanom. Vsi predmeti se bodo predavali v italijanskem jeziku, tudi izpiti bodo le v tem jeziku. Italijani imajo baje v tej stvari zagotovljeno pomoč kršč. socialistov. Vsi govorniki so navajali hude pomisleke proti ustanovitvi, naglašujoč, ako se ustanovi italijanska fakulteta na Dunaju, lahko zahtevajo Slovenci in Malorusi tudi svoji fakulteti na Dunaju.

Ljubosumnost med Avstrijo in Rusijo.

Pariz, 11. februarja. V današnjem ministrskem svetu je poročal poslanik Cambon o napetosti, ki je zavladovala med Avstrijo in Rusijo zaradi projektovane železnice skozi Sandžak v Mitrovico. Posvetovanje je bilo tajno, a splošno se zatrjuje, da izide zaradi te železnice posredovalni predlog iz Berlina, ki bo zadovoljil na Dunaju in v Petrogradu.

Dogodki na Portugalskem.

Madrid, 11. februarja. V Lizboni se je konstituiralo republikansko ravnateljstvo petih članov pod predsedstvom voditelja republikanske stranke Marchada. Naloga ravnateljstva je razširjati ustanovitve republike. Republikanci računajo na naraščajoče zmešnjave v monarhističnem taboru ter zaenkljivo računajo, da se proglasi republika že letos.

Iz trdnjave Caxiar so izpustili 100 političnih ujetnikov, ki jih je na kolodvoru v Lizboni pričakala velika množica ter jih pozdravljala z viharimi klici »Živela svoboda!« Tiskovna cenzura je popolnoma odpravljena.

Kralj Leopold in država Kongo.

Dunaj, 11. februarja. »Wiener Allg. Zeitg.« poroča iz Pariza, da se je belgijski kralj Leopold končno le odločil, da ustreže vsem političnim strankam ter se odpove kronskim posestvom v Kongu, v sled katerih dosedaj Belgija ni hotela prevzeti države Kongo. Da se je kralj premislil, k temu ga je prisilila francoska vlada.

Jubilejska razstava v Pragi 1908.

Samo trije meseci nas ločijo še od dneva, ko se bodo odprla vrata jubilejske razstave, ki bode glede velikosti vsa podobna podjetja prekašala, celo deželno jubilejsko razstavo iz leta 1891. Sto in sto pridnih rok dela tam, da bi naredili malo čudo, da bi premenili prostor, kjer je še danes blato in le nekoliko paviljonov, v malo čarobno mesto, kjer se naj kažejo dela slovanska. Pač je še mnogo, mnogo dela do otvoritve, ali že danes se vidi impozanten očet cele razstave in sprehod po tem prostoru, ki je oživiljen od več sto delavcev, je zelo interesanten in poučljiv. Kakor že znano, zgotovljena bode razstava po načrtu arhitekta Rud. Kříženekega. Delo pa tudi zelo otekočajo različna nepričakovana napotja. Pred vsem veliko število dreves, ki ovirajo tudi delo v spodnjem prostoru razstave in pa več starih paviljonov, ki zelo ovirajo stavbo novih paviljonov. Toda vendar so projektanti svojo komplicirano in težko nalogo

tako srečno rešili, da se lahko veselimo na to krasno razstavo. Takoj pri vstopu opazimo zidovje, kjer bode pergola (Pergola), katera bode z različnimi oblikami in s svežimi cvetlicami naredila kar najboljši vtisk. Na desno stran tega vhoda stoji poslopje, v katerem bode razven pošte tudi čitarna in ekspozicija različnih časopisov, nadalje stoji na paviljon mesta Prage. Nekoliko korakov od tu stoji velikanski paviljon za stroje, ki je največji v celi razstavi (7200 m²). Vsa dela pri ostali množici paviljonov so že zelo napredovala, posebno v spodnjem delu razstave, kjer bode veliko število najrazličnejših paviljonov. Prostor v spodnjem delu razstave je 70 m širok. Zelo bode skrbjeno tudi za zabavo, posebno za mladino. Poseben del razstave je določen za mladino, katera bode našla tu najrazličnejše zabave. Toda tudi za odrasle je skrbjeno. Razven velikega števila paviljonov, kjer bo skrbjeno za telesne potrebe, je tu tudi hippodrom, potovanje na severni pol in različna druga podjetja, ki bodo gotovo vsakemu v največjo zabavo. Danes ni še nobeden teh paviljonov popolnoma gotov, toda na dan otvoritve bode gotovo vse zgotovljeno, kar je še danes na načrtu ali v fantaziji arhitektov. Gotovo pa je danes: da bode razstava v Pragi triumf domače slovanske industrije, na katero smo lahko ponosni vsi Slovani.

Zatorej Slovenci ne zamudite prilike ter pridite zopet v staro slovansko Prago, posebno ko se vam nudi še tako lepa prilika, da si ogledate tudi vsa krasna dela umetnikov iz cele Češke od leta 1848—1908, ki bodo razstavljena od 15. maja do oktobra t. l. v Rudolfinu. Slovenci, ki se hočejo udeležiti razstave in ki želijo kakih podatkov glede Prage, se naj obrnejo na akademski društva »Adrija« (Spalena ulica 20) in pa »Ilirija«, katera bode gotovo v veseljem ustregla njihovim željam.

Ljubljanski občinski svet.

V Ljubljani, 11. febr. Predsedoval je g. župan Ivan Hribar, ki je govoril najprej posmrtnico pokojnemu ravnatelju g. Fr. Raktelju.

Občinski svetniki so govor stoji poslušali. Pokojni je bil tudi ljubljanski meščan ter mu je občinski svet podelil meščanstvo ob njegovi 25letnici službovanja v Ljubljani. V naporni učiteljski službi je vztrajal celih 51 let, od teh 40 v Ljubljani. Bil je na slovesu pravega voščaka na šolskem polju, a tudi mnogoletni zapnik učiteljsva v mestnem šolskem svetu; sploh je bil tako prikupljivih lastnosti, da menda ni imel nobenega sovražnika. Sožalje se je zabeležilo v zapisniku.

Nadalje je naznanil župan, da je g. Fran Terček v spomin na svojo pokojno soprogo podaril za mestne reveže 50 K, kar se je vzelo hvaležno na znanje.

Deželna vlada je ugodila prizivu gospe Simončičeve proti sklepu občinskega sveta ter ji dovolila razširiti gostilniško koncesijo. Mestni magistrat se ne misli pritožiti proti odloku.

Deželni odbor je zavrnil pritožbo gospe Hermile Del Cottove proti zgradbi Drofenikove vile ob njeni vili ter potrdil tozadevni sklep občinskega sveta.

Nemški naskok na naša sodišča.

Občinski svetnik dr. Triller se oglasi za nujni predlog, katerega potem, ko mu je bila soglasno priznana nujnost, utemeljuje približno sledeče:

Slavni občinski svet! V zadnjem času je zopet mogočno zašunelo v našem nemškem hrastiču in sedaj je ta sapa srečno pripihala od Bleiweisove ceste tja do justičnega trga. Rabo slovenskega kot sodnega jezika se skuša na vse mogoče nezakonite načine omejiti in zapostavljati in žalibog ta frivolni poskus ni našel primerne odpora tam, kjer ga je bilo po vsej pravici pričakovati, tako da stojimo malodane pred zopetno dobo persekucije jezikovno pravičnih sodnikov. Toda o tem se bo izpregovorila jasna in glasna beseda v najbližjem času na drugem pristojnejšem mestu. Tu v tej zbornici se zamoremo in moramo upreti le zoper dejstvo, katero se nas tiče neposredno, ki pa jasno dovolj osvetljuje celo situacijo. In to dejstvo je, da je poklicano c. kr. okrajno sodišče ljubljansko od deželnega predsedstva na opravičbo, kako da se drzne dopisovati mestnemu magistratu ljubljanskemu v slovenskem jeziku!!

In sedaj vaš vprašam, velečestiti gospodje tovariši, je-li zamoremo občejevali to postopanje drugače, nego kot direkten insult na slovenski značaj Ljubljane? Kateri oblasti naj pa naša sodišča sploh še dopisujejo slovenski, če ne slovenskim občanom in med njimi v prvi vrsti prvi slovenski občini — ljubljanski? Kam

pa plove naša sodna gospoda od VI. činovnega razreda navzgor? Kje pa je tisti zakoniti predpis, ki bi branil sodiščem v slovenski kranjski deželi, da rabijo priznani slovenski sodni jezik tudi v občejanju z našim mestnim magistratom, čigar poslovni jezik interni in eksterni je, kakor notorično, slovenski? Jaz takega zakona ne poznam in jamčim vam za to, da predsedstvo deželnega sodišča ljubljanskega tudi ne! Čemu in komu na ljubo se nam meče torej pred noge tudi še od te strani nemško bojno rokavico. In to zlasti v času, ko so sodišča vsled karitativne akcije v prid zanemarjeni mladini naravnost navezana na krepko pomoč občin?

Tu ne smemo in ne moremo mačati; tu moramo izpregovoriti odločno besedo v obrambo pravice slovenske Ljubljane, — dokler je še čas! Zategadelj usojam si stavljati sledeči nujni predlog:

Gospoda župana kot predsednika mestnega magistrata se naproša: 1. da nemudoma povabi predsedstvo c. kr. deželnega sodišča v Ljubljani, naj zaukaže vsem podrejenim sodiščem, da imajo dopisovati mestnemu magistratu ljubljanskemu izključno v slovenskem jeziku, 2. da odgovor imenovanega predsedstva predloži v prvi prihodnji seji občinskemu svetu v svrhu sklepanja eventualnih nadaljnjih korakov, 3. da vsak nemški dopis kakega c. kr. sodišča na Slovenskem sploh predloži istotako nemudoma občinskemu svetu.

Predlog je bil soglasno sprejet. Polaganje druge vodovodne cevi skozi Šiško.

O tej stvari je nujno poročal občinski svetnik Hanuš. Predlagal je namreč, naj občinski svet pritrji besedilo dogovora in izjavi posestnikov v Šiški, po katerih svetu se polože cevi. V dogovoru je 60 vin. odkodnine od m², mestna občina se zaveže, plačati odkodnino za eventualno poznejše razkopavanje ter prevzame tudi stroške vknjižbe. Dogovoru in izjavi se je v polnem obsegu pritrjilo. Istotako se ngodi zahtevi državne železnice, da se napelje vodovod v novoprojektovane delavnice, v čuvajnico in na kolodvor po običajnih pogojih.

Vsprejem v občinsko zvezo.

Poročal je magistratni svetnik dr. M. Zarnik. Za vsprejem je došlo 131 takih prošelj, pri katerih so izpolnjeni vsi pogoji nove domovinske novele ter se je prosilec s 54 letami in 137 otroki moral ugoditi, a med njimi je 10 oseb, ki ne morejo slediti očetom v domovinstvu, dokler si domovinstva same ne priposestevajo. Nadaljnih 39 prosilcev z 68 osebami ni izpolnilo pogojev ter se odklonijo. Dvema prosilecema se je zagotovil sprejem, kadar si pridobita avstrijsko državljanstvo. Odkar obstoji novi domovinski zakon, je bilo vloženih 2700 prošelj za vzprejem ter nad 6000 oseb vzprejetih. Iz tega je razvidno, kako je obremenjen ubožni zaklad. Vsi poročevalci predlogi so bili sprejeti. — Občinski svetnik Prosenec je predlagal, naj v bodoče vse prošnje takih prosilcev, ki so izpolnili pogoje, rešuje magistrat sam. Župan je pojasnil, da po zakonu more sprejemati v občinsko zvezo le občinski svet. K temu je pripomnil še poročevalec, da pri prizivih zahteva deželna vlada vselej prepis sklepa občinskega sveta. Prosenec predlog je bil nato odklonjen.

Zaradi podturnskega ribnjaka.

Občinski svetnik dr. Triller je poročal o dopisu mestnega magistrata zaradi ureditve pravih razmer železnice jarka tik imenovane ribnjaka. Stvar ima nekako politično ozadje. Dokler je imel ribnjak v najemu nemški »Eislaufverein« — in to je trajalo celih 24 let — je Južna železnica lepo molčala, sedaj pa, ko je prevzela ribnjak mestna občina v lastno režijo, je spoznala Južna železnica hipoma motenje posesti, ker se izteka voda iz ribnjaka v jarek ob cesti na Rožnik in od tam v jarek južne železnice. Južna železnica zahteva komisijski pregled, ali ni vsled tega v nevarnosti njena proga ter stavi sploh pretirane zahteve. Poročevalec je predlagal, naj mestna občina ne podpiše reverza, temveč Južni železnici zagotovi, da si mestna občina ne lasti nikake pravice do odvajalnega jarka. — Občinski svetnik dr. Tavčar se je izrekel proti temu, da bi se mestna občina spuščala v civilno pravdo z Južno železnico, temveč je predlagal, naj se županu naroči, da stopi z Južno železnico v ustni dogovor ter skuša stvar mirnim potom poravnati, predvsem pa določbe reverza omiliti. Poročevalec se je prilagodil temu predlogu, ki je bil tudi sprejet.

Oddaja mestne kopeli v Kolesiji v najem.

Poročevalec občinski svetnik Svete k. Lansko jesen je občinski svet sklenil, da razpiše oddajo mestne kopeli za leta 1908., 1909. in 1910.

(Dalje v prilogi.)

Ponudbi sta vložila le dva: dosedanja najemnik Jernej Matevž in sluga državne gimnazije Ivan Gril. Prvi ponuja najemnine 850 K, drugi pa 800—1000 K. Magistrat in finančni odsek sta priporočala drugo ponudbo. — Občinski svetnik Lenčič se je zavzemal za dosedanjega najemnika, ki je že nad 25 let oskrbnik kopeli, a najemnina se mu naj zviša na 1000 K. Predlog je bil odklonjen, sprejet pa odsekov predlog.

Poseben voz za odvažanje smeti.

Poročevalec prejšnji. Za nakup moderno urejenega takega voza, ki je skoraj popolnoma železen ter ima železno škrinjo 4 m³ vsebine, se je dovolilo 1040 K iz blagajniških prebitkov lanskega leta.

Stavbne zadeve.

Nov regulacijski načrt za Šentpetrsko predmestje II. se je odobrili nespremenjen ter se predložil deželni vladi. (Poročevalec občinski svetnik Hanuš).

Isti poročevalec je poročal o prošnji Petra Lassnika za razdelitev parcel ob Cesti na Rožnik na pet stavbišč. Prošnji se je ugodilo pod običajnimi stavbnimi pogoji (odprti stavbni sistem, stavbe so lahko prilične, ves za cesto spadajoči svet mora prepuštni brezplačno mestni občini, da napravi jarke in greznice, stavbe morajo imeti lice ličnih vil). Razdelitev mesta na dimnikarska okrožja in o enotnem dimnikarskem tarifu.

Poročevalec občinski svetnik dr. Oražen. Vazed dopisa deželne vlade, ali bi ne kazalo mesto razdeliti na dimnikarska okrožja, se je magistrat obrnil na vsa večja mesta, a iz odgovorov je razvidno, da je edino Zagreb razdeljen v tem smislu. Tudi v dimnikarski zadrugi niso prišli do sklepa, temu se poslali prošnjo magistratu, naj ostane pri dosedanjem običaju. Celotna vlada sama je izjavila, da svojega posloplja ne podredi okrožju, temu bo slej kot prej oddala dimnikarska dela konkurenčnim potom. Sploh govori več vzrokov proti razdelitvi; dimnikarji bi prišli v srednjeveški »cunf« ter bi po njihovem zgledu lahko tudi drugi obrtniki zahtevali podobno razdelitev. Pač pa se priporoča enotni maksimalni tarif, ki ga dosedaj ni bilo. Tarif se splošno zviša, in sicer bo treba plačevati za snazjenje odprte kuhinje 50 vin., za navadni prolazni dimnik 30 vin., za ruski (cilindrični) dimnik v prtiličju 20 vin., za vsako nadstropje 5 vin. več, za številnik z 1 kotlom in 1 pečnico 30 vin., z dvema pečnicama 40 vin., v velikih restavracijah, zavodih in večjih gostilnah 1 K 20 vin., za male železne peči brez cevi 20 vin., za večje 40 vin., za prav velike 60 vin., za cevi od vsakega metra 10 vin., za ločene peči z odmašitvijo 1 K 20 vin. do 1 K 40 vin., za velike 2 K, za zažigane prolazne dimnika 2 K, za ruski 1 K, za centralna parna kurila 4—10 K itd. Tarif se je odobrili, istotako je bil sprejet predlog občinskega svetnika Lenčiča, naj se vsakemu gospodarju izroči tiskani tarif.

Bernatovičeva električna reklamna razsvetljava.

Trgovce narejenih oblek na Mestnem trgu O. Bernatovič si je omislil nad svojo trgovino električno reklamno razsvetljava, ki razsvetljuje črko za črko, nato pa zopet ugašne. Proti temu sta se pritožila iz nasprotnih hiš Vaso Petrič in Matija Kump, češ, da naprava razdražuje oči in živce ter zahteva komisionalni ogled. Poročevalec podzupan dr. vitez Bleiweis je izpodbijal pritožbo, češ, da je taka reklama razširjena po vseh večjih mestih. Da sosedom ne blišči, treba si je le zagrniti okna, poleti pa reklama itak ne funkcionira. Predlagal je, naj se pritožba zavrne. — Občinski svetnik dr. Tavčar se je sicer tudi izrekel za reklamo v najširši meri, vendar predlaga, naj se pritožitelja ma ugodi v toliko, da se napravi komisionalni ogled ter se vpraša izvedence za mnenje, ali je razsvetljava res škodljiva očem in živcem. Njegov predlog je bil sprejet ter se pritožba vrne magistratu.

Solske zadeve.

Poročevalec občinski svetnik Franchetti. Letno računsko poročilo ravnateljstva višje deželske šole za leto 1907. izkazuje 2636 K dohodkov, 2620 K izdatkov, potemtakem 36 K prebitka.

Okrajna učiteljska knjižnica za mesto Ljubljano je imela v šolskem letu 1905/06. dotacije 200 K, porabila pa je 202 K. — Obe poročili sta se vzeli na znanje.

Volilne v Ljubljani.

Občinski svetnik dr. Tavčar je vprašal župana, ali mu je znano, da je deželna vlada ukrenila za volilne deželnozborskim volitvam hotel »Union«, kakor je ravnokar čital na črni razglasilni deski, in ali je v tej stvari že storil kakor korake. Interpelant je izjavil, da je deželna vlada odredila 4 volilne sekcije, dve v

»Mestnem domu«, dve pa v »Unionu«. V interesu dežele in vsakega rodoljuba je, da se v bodočem deželnem zboru pride enkrat do rednega dela. Zato pa je neobhodno potrebno, da vsak faktor opusti vse, kar razburja duhove, le potem pride tak zbor skupaj, da je kako sporazumljenje mogoče. In res se ravno letos vodi volilni boj na obeh straneh s treznostjo in zmernostjo, kakor že dolgo ne. A eden je v deželi, ki želi menda zopet obstrukcijo, hoče videti v deželni zboru zopet klanje. Ta eden je deželna vlada, ki je iz gole hudobije zadala naši stranki že prvi udarec v obraz s kandidature okrajnega glavarja v Radovljici, a sedaj je izvedla drugi udarec. Deželna vlada se ve vede kakor pobič, ki pobija šipe, dasi ve, da jih bo moral plačati. S tem, da je določila »Union« za volišče, je pokazala jasni namen, da hoče razburjati. Določitev tega volišča pa je tudi v direktnem nasprotju z volilnim zakonom (ga citira). Prihodnjič bo odredila volišče v privatnem stanovanju kakega klerikalnega prvaka. Prišlo bo brezdomno do hudih konfliktov, in kdo bo nosil odgovornost? Deželna vlada, ki hoče od dne do dne postopati nerazsodnje. Ne vem, kako veselje ima novi baron, da nas neprestano dreza. Spravljivo razpoloženje na obeh straneh je pokvarjeno s to navadno burko. (Vsestransko pritrjevanje).

Župan je odgovoril, da je prvotno deželna vlada naznanila magistratu, da bode dve volilni komisiji, in sicer obe v »Mestnem domu«. Magistrat je to že javno razglasil. Šest dni nato je došel v njegovi odsotnosti drug dopis, ki določa štiri komisije, od teh dve v »Unionu«. Ko se je župan vrnil s potovanja, zdela se mu je potrebno, opozoriti deželno vlado na razburjenje duhov, ki ga provzroči taka odredba. Dokazoval je, da ima Ljubljana dovolj pripravnih javnih lokalov za volišča. S svojim dokazovanjem pa ni prodrl, zato je dal odlok deželne vlade javno nabiti. Pač pa je nato govoril z deželnim predsednikom kot ljubljanski poslanec ter storil vse nadaljnj korake.

Občinski svetnik dr. Tavčar sicer priznava županov trud, vendar predlaga, naj se obrne občinski svet brzojavno na ministrskega predsednika s protestom proti nepremišljenemu razburjenju, ki mora prinesiti neprijetne posledice.

Podžupan dr. vitez Bleiweis je dokazoval, da bi se tudi iz policijskih ozirov lahko ugovarjalo, ker ima dvorana v »Unionu« le en izhod.

Dr. Tavčarjev predlog je bil soglasno sprejet.

Občinski svetnik dr. Oražen je interpeliral župana zaradi njegove okrožnice, naj bi se jutri zbrali občinski svetniki, da gredo k deželnemu predsedniku čestitat k njegovemu povišanju v baronski stan. Interpelant je rekel, da poznamo, kake zasluge si je stekel deželni predsednik za nemstvo. Slovenci nimamo povoda hoditi poljubljat roke, ki nam je zadala že toliko udarcev, kakor v Proftovi aferi, z imenovanjem nemških praktikantov v politični službi itd. Schwarz naj uživa svoje baronstvo ter naj mirno spi, a od občinskih svetnikov naj mu nihče ne hodi čestitat, tudi župan ne v imenu občinskega sveta.

Predlog je bil z navdušenjem sprejet.

Župan je ugovarjal, da se ne more nobenemu občinskemu svetovalecu kot prostemu državljanu predpisovati potov; tudi on si ne pusti kot človek dajati takih predpisov, vendar se pokori sklepu ter ne bo šel čestitat v imenu občinskega sveta.

Zadnja točka dnevnega reda se je odložila do prihodnje seje, nakar je sledila tajna seja.

Dnevne vesti

V Ljubljani, 12. februarja.

Kandidature v Ljubljani.

Najnovejša glasilo klerikalnonemške zveze, »Grazer Tagblatt« naznanja, da bodeta v Ljubljani kandidirala dr. Gregorič kot »samostojni« kandidat in dr. Vladimir Ravnihar kot kandidat takozvane gospodarske stranke. Čudno, da »Grazer Tagblatt« še nič ne ve o klerikalnih kandidatih za Ljubljano. Ali je mar res, da klerikalni sploh ne bodo postavili svojih oficijalnih kandidatov v Ljubljani nego glasovali za »samostojnega« dr. Gregoriča in za dr. Ravnihara? Načelnik »neodvisnega« meščanskega odbora, ki je proglasil ti dve kandidaturi, je nadinžen v p. Fran Žužek. Za danes beležimo to brez komentarja, spregovorimo pa o teh značilnih kandidaturah prihodnjič.

— Volilno gibanje na Belokranjskem. Iz Belokranjske se nam piše: Volilno gibanje se je pri nas še kaj malo razvilo. Klerikalci se dosedaj še niso ganili; pravijo, da

jim kandidat Šuklje, ki so jim ga vsilili iz Ljubljane, ni posebno po godu, zato tudi ni opazili nobene agitacije v klerikalnih vrstah za to kandidaturu. Kakor se čuje, pride v kratkem v Črnomelj dr. Krek, da vzbudi zaspance in jih pridobi za intenzivno agitacijo za Šuklje, ki je baje tako bolan, da se ne more priti niti predstaviti svojim volilcem. Dr. Krek bi seveda ne prišel k nam, ako bi ne nastopil proti Šukljetu nevaren protikandidat v osebi gosp. Julija Macelle. Macella je po vsi Belokranjski dobro znan in izredno priljubljen. Ker pridno prireja shode, ki so povsodi prav dobro obiskani, so se klerikalci jela tresti hlače, da bi dobil Macella večino volilcev na svojo stran, zato so naročili iz Ljubljane samega dr. Kreka, da bi uvedel uspešno protiakcijo proti »pogubnemu« delovanju samostojnega kandidata Julija Macelle. Kakor stvari sedaj stoje, šanse za Macello niso bolj neugodne. Ako bi bil metliški okraj malo manj klerikalni, bi lahko računali na gotovo zmago. Če bi pa vsi napredni krogi storili svojego dolžnost ter razvili najintenzivnejšo agitacijo med ljudstvom, bi bilo tudi v danih razmerah mogoče, da prodre samostojni kandidat g. Julij Macelle.

— Velik uspeh naprednega poslance. Goriški napredni poslanec Strekelj je dosegel z neumornim posredovanjem pri poljedelskem in finančnem ministru, da je vlada obljubila prispevati za nabavo sena za Goriško 140 000 K. Sprva je bilo določenih samo 80 000 K.

— Volilna imenika veleposelstnikov na Goriškem. Gradnja izkazujeta v slovenskem delu dežele 144. v italijanskem pa 259 veleposelstnikov.

— Iz upravne službe. Vodja okrajnega glavarstva v Gorici namestniški svetnik Henrik grof Attems, ki je imel naslov in značaj dvornega svetnika, je imenovan za pravega dvornega svetnika, okrajni glavar Bogoljub Prinzig v Tolminu pa za namestniškega svetnika.

— Iz finančne službe na Primorskem. Višji geometer II. razreda Anton Brešan je na lastno prošnjo premeščen iz Celovca v Poče. Evidenčni elevi Avgust Dolenc, Friderik Bibulič in Josip Volavšek so imenovani za evidenčne geometre II. razreda.

— Iz gledališke pisarne. Jutri, v četrtek, (par) se prvič ponovi Dvočakova lirčna opera »Rusalka« z gđ. Collignon v naslovni partiji. Vlogo kraljeviča poje g. Stanislav Orzelski, član budimpeštanske opere, ki ostane kot stalni gost do konca sezone v Ljubljani.

Ocene snočnje gledališke predstave smo morali radi nedostajanja prostora odložiti za jutrišnjo številko.

Društvo zdravnikov na Kranjskem. Izredni občni zbor se vrši v petek, dne 28. februarja ob pol 8. zvečer v mali dvorani hotela »Union« z naslednjim sporedom: 1. Poročilo predsednika, 2. čitanje zapisnika, 3. referat o razdelitvi dr. Löschner-Maderjeve ustanove, 4. samostojni predlogi članov.

Tečaj za hrvatski jezik priredi »Splošno slovensko žensko društvo«. Ker se začne tečaj že te dni, naj se zglašijo člani, ki namenjajo posejati ta tečaj, takoj pisмено ali ustno pri društveni tajnici g. M. Govekarjevi, Mestni trg 17 ali pri blagajničarki gđ. A. Kadivčevi, Prešernove ulice. Pouk je brezplačen.

Prememba maturitetnih skušanj. Glavna novost pri maturitetnih skušanjah bo, da se odpravijo pismene naloge razen prevedb iz latinščine in grščine v materni jezik in stilistične naloge v nemščini, pri čemer bodo oni, ki se podvržejo maturi, volili med tremi predmeti, enem iz zgodovine, drugim iz prirodoopisa ali prirodoznanja in tretjem o splošni kulturi.

Novo društvo. Deželno predsedstvo za Kranjsko je potrdilo pravila »Društva za otroško varstvo in mladinsko skrb v sodnem okraju Ljubljana«. Ker je smoter tega društva res blag in plemenit, naj ga občinstvo krepko podpira.

— Iz Preserja se nam piše: Tukajšnja pošta odpraviteljica je znana kot zagrizena klerikalca. Kot tako jo posebno bode v oči »Slovenski Narod«. Svoje čase je svojo mržnjo proti listu kazala prav očitno in skrbela za to, da so se posamezne številke kolikor mogoče neredno dostavljale. Odkar pa so naročniki stopili na noge in se pritožili proti njenemu postopanju, je v tem oziru nekoliko boljše, vendar pa še ni vse tako, kakor bi moralo biti. Zlasti se pritožujejo ljudje, ki so naprednega mišljenja, da jim dela gospodična odpraviteljica na pošti razne neprilike. Čemu se ne pritožijo na pošto ravnateljstvo? Menda radi tega ne, ker vedo, da pritožbe na ravnateljstvo čisto nič ne salsejejo. Lansko leto se je na primer

ekspeditorici sodno dokazala nerednost v poslovanju, a poštenu ravnateljstvu se do sedaj še ni zdelo vredno, da bi preiskalo stvar, ki se je dognala pred sodiščem! To je vse, kakor zelo čuno in kaže v dokaj neugodni luči pošto upravo.

— Pritožba iz Kamnika. Piše se nam: Pri nas menda nismo vsi enako podvrženi veljavnim postavam. Za ene so postave strogo in natančno izvršujejo, z drugimi pa se delajo izjeme. Domačini so vsak čas naznanjeni zaradi prestopka cestne postave, skladišča znanega privandranega Laha pa nihče ne vidi. Lah ima kupe lesa 5 do 6 m visoke tik ceste naloženo in to najdobjejših tramičev, da jih vsako minuto lahko nekaj zdrane na mimoidoče ljudi, zlasti kadar piha burja. Opazovalec.

Velik blagovni in živinski sejem v Val. Laščah bo v ponedeljek pred sv. Matijem, to je 24. februarja, in ne, kakor se je ponekod napačno mislilo, dne 17. februarja. Glej tudi današnji inserat.

— Pod rešetom. Kakor je bilo že objavljeno, priredi »Sokol« v Ribnici v nedeljo, 23. t. m. svoj I. sokolski ples »pod rešetom«. Velika sokolska dvorana pri Cenetu, kakor tudi sosedni prostori bodo imenu primerno dekorirani. Izvoljen je posebni veselilni odsek, ki bo skrbel, da bodo obiskovalci v vsakem oziru in v polni meri domači in brezskrbni »pod rešetom«, v deveti deželi loncev in rešet. Zimzelen, rešeta, smerečeje in bršljan bodo krasili dvorano; za kotljijske redove bo služila suha roba »es mimature«, saj v deželi rešet ne poznajo, kotljijskih redov iz pozlačenega in zrezljane papirja. Take stvari si rešetarji napravijo sami doma. Nihče pa naj ne misli, da so po stari pesmi: »po širokih cestah mero vzeli in žlice delati začeli« — nasprotno, mera žlici itd. je vzela po malih cestkah plesalk, ki obiskujejo dvakrat na teden plesne vaje v sokolski dvorani ter se učé »Besedo« in druge plesne.

Narodna čitalnica v Črnomlju priredi v soboto, dne 15. svečana v prostorih hotela »Lackner« zabavni večer s tem-le sporedom: »Brat Sokol«, veseloigra v 1 dejanju, mešani zbori: »Nazaj v planinski raj«, »Loveska«, »Sem slovenska deklica«, prosta zabava s plesom in s korandoli korosom. Začetek točno ob 8. zvečer. Vstopnina za osebo 60 v, za obitelj 1 K 20 v.

V Zagorju ob Savi je bil v prostorih g. Millerja rokodelski plesni venček, ki je bil jako dobro obiskan. Udeležili so se ga zastopniki vseh slojev. Čisti dobiček se je razdelil na tri enake dele in so po 26 K dobili rokodelski podporni sklad, tamburški zbor in družba sv. Cirila in Metoda. Udeležnikom, ki so s svojim obiskom izkazali rokodelcem svoje simpatije, izrekajo prireditelji tem potom toplo zahvalo.

Nesreča. Iz Zidanega mosta se nam piše: Fr. Obržan iz Širij, lampist na tukajšnji postaji, bil je v nedeljo, 9. februarja t. l. ob 7. uri zvečer od stroja tovarnega vlaka, prihajajočega iz Trsta, povozen ter hudo poškodovan. Pripeljali so ga v deželno bolnišnico celjsko, kjer pa je še tisto noč umrl. — Ponesrečeni zapušča je vdovo in štiri nepreskrbljene otroke.

Hrastniški moji »dobri« prijatelji so v velikih skrbih, celo po listih »zdihujejo«, češ, da sem v silnih škripih, ker sem nekemu učenou nemške šole »objubil, ga pretepsti, če me bo šenemško pozdravljaj«. Da te »dobre prijatelje« nekoliko potolažim, naj mi dovolijo povedati, da je bila izpoved dotičnega fanta neresnična, in da sem dobil po končani preiskavi sledeči odlok: »Bezirks-schulrat Tüffer am 23. Jänner 1908. Z. 1282/07. An Herrn Michael Roß, Lehrer in Hrastnik. Der Bezirksschulrat hat in der Sitzung vom 21. Jänner 1908. beschlossen, in der von der Leitung der deutschen Privatschule in Hrastnik gegen Sie erhobenen Bescheidung, dass Sie sich nämlich gegen einen Schüler der erwähnten Schule ungebührlich benommen hätten von einer Disziplinaruntersuchung abzusehen, da er voraussetzt, dass Sie sich Ihrer erzieherischen Pflichten bewusst sind. Der Vorsatzende: Müller.« Upam, da so moji »prijatelji« sedaj potolaženi... Miloš Roß.

Priznanje. Iz Vojniške okolice na Spodnjem Štajerskem se nam piše: Deželni šolski svet štajerski je s posebnim ukazom intimiral učitelstvo celjskega in šmarskega okraja, da je izrekel znanemu »nemškemu« nadučitelju na slovenski ljudski šoli v Vojniku, Jos. Koschutniku, svoje posebno priznanje za referat, ki ga je izdelal povodom okrajne učiteljske konferencije leta 1907. (O uvajanju učiteljstva v njega poklic). — Ne vemo, je-li to priznanje res velja le referatu, ali pa Koschutniku samemu za njega uvajanje v poklic. Nam je namreč še dobro v spominu, kako vzgledno se je ta mož svoje dni »uvajal« — in to javno!

— v vzvišen svoj — vzgojiteljski poklic. Deželni naš šolski svet bi bil v Koschutniku interesu pač dobro ravnal, ako bi omenjenega ukaza ne bil bil izdal.

Vlom. 22letni Konrad Kockal iz Serhovcev pri Mariboru je v vromil v Mariboru v spalnico gostilničarja Glauingerja in odnesel razne zlatnine za 176 K. Kmalu nato so ga prijeli.

Narodna čitalnica pri Sv. Luciji priredi v nedeljo, 23. februarja v dvorani g. Antona Mikuža plesni venček.

Hranilnično knjižico je ukraedel. 26letni Roman Kos iz Klanca na Štajerskem je ukraedel hranilnično knjižico z vlogo 747 K, dvignil nanjo 500 K, izradiral dvig ter potrdilo njegovo in položil nazaj knjižico, kjer jo je dobil. Pa so zasledili tatvino. Kos je sicer zbežal, a menda nima dosti upanja, da bi se dolgo skrival.

Goriškemu kmetijskemu društvu je dovolila vlada 10.000 kron podpore, ki naj jih vporabi v povzdigo kmetijstva. Zlasti za živinorejo, prešičjerejo, čebelarstvo in za razdelitev naprav za vzorne hleve in gujišča.

Mesto potovalnega učitelja za kmetijstvo. Tržaško namestništvo razpisuje mesto potovalnega učitelja za kmetijstvo v goriškem slovenskem političnem okraju s sedežem v Gorici. Glasom posebnega navodila bode dotičnik prirejal strokovna, s praktičnimi demonstracijami združena predavanja o poljedelstvu, trtoriji, kletarstvu, sadjarstvu, zelenjarstvu, mlekarstvu, živinoreji, sviloreji in čebelarstvu. Najprej se nastavi pogodbeno z letno plačo 1800 K, stanovanino 300 K, pisarniškim pavšalom 100 K ter s potnim pavšalom 1000 K (skupaj 3200 kron); po triletni zadovoljujoči službi postane pa definitivni drž. uradnik X. čin. razreda. — Prošnje opremljene iz izpričevalnih o dovršenih študijah in praksah, o dokazu avstrijskega državljanstva in jezikovnega znanja, je vložiti do 15. marca t. l. pri o. kr. namestništvu v Trstu.

V goriške zapore so pripeljali pohajča Franca Spička s Kranjskega.

Obe nogi si je zlomil v Škrbini na Goriškem 13letni Just Colja, ko je sedel na vozu ter padel z njega, ker sta se mu splašila konja.

Junaki blata. Laška dvatisočletna kultura rodi v Trstu vedno zelo lepe sadove. Posebno zadnji čas, da je vredno, da se otmo pozabljenosti. Sinovi te kulture so z lastnim blatom namazali tablo »Jadranske banke«, tablo trgovca Ercegovca in prav te dni tablo »Slovenske knjigarne« Josipa Gorenjca.

Otvoritev tunela pod Montuoco v Trstu. Včeraj zvečer so otvorili predor pod Montuoco v Trstu. Dolg je 347 metrov, širok pa 11,5, višina oboka znaša 7,27 m. Predor se začneja pod monumentalnim shodiščem Montuoe in sega do ulice Pallini. Ves predor je prevlečen s ploščami iz majolike, kar dela ob svitu električnih obločnic čaroben vtisk. Stal je 4 mil. 800.000 K.

Kap je zadela solastnika trvdke usnja M. Lustig & Figli v Trstu Karla Lustiga. Bil je takoj mrtev.

Zastrupiti se je hotela v Trstu 17letna Gizela Vodopivec zaradi nesrečne ljubezni. Zdravniku se je še posrečilo jo rešiti.

Predzrni tatovi. Zagrebški tatovi imajo poseben način kraje. K človeku, ki ga mislijo okraštiti, pristopi eden izmed njih, mu ponudi na prodaj uro, ga pelje potem v kako samotno ulico, kjer navidezno pobere s tal denarnico in kjer srečata kmalu nato drugega tatu, s katerim gredo naprej. Kmalu pride za njimi tretji lopov, ki trdi, da sta mu ukradla dva tatova precejšnjo svoto denarja. Ko prva dva uzmoviča zatrajujeta, da nista videla nikogar sumljivega, začne trditi oni, da mu je moral kdo izmed navzočih ukrasti denar in ko se mu z vso gotovostjo to zanikuje, pravi, da jih bo preiskal. Preišče svojo žrtev in ji pobere, kolikor ima denarja, potem jo pa vsi trije pobrišejo. Tako se je zgodilo v nedeljo zvečer Jurju Markulinu, ki je prišel iz Amerike in kateremu so tatovi vzeli 1030 K, kolikor si je v potu obraza prisluzil v tujini. O tatovih ni sledu, kakor sploh izginejo te vrste lopovi, kot bi jih kafa vzela.

Kinematograf Edison na Dunajski cesti nasproti kavarni »Evropa« ima od danes do vstetega petka sledeči zanimiv spored: Sneženi mož (fantastično). Rešitev ponesrečene ladje Cristobal-Colon (interesantna projekcija). Pia pl. Tolomea (dolga projekcija, zgodovinska drama). Spomini hrabrega moža (smešno). V petek sodeluje pri vseh predstavah popolna »Društvena godba« godba.

Monazerija g. Karela Kluckeja je dospela danes zjutraj v Ljubljano z 11 vozmi in se nastanila v Latermanovem drevoredu. Prva predstava bode v soboto zvečer.

Ubegli Kunčič — prijet, Nek-
danji sodovinar in svoječasni smešni
državnozborni kandidat Kunčič se je
že pred časom sprl s svojo ženo in
si poiskal za ženo, ki mu je veliko-
dušno podarila lepo premoženje
namestnico v osebi služkinje
Marije Kanajzlerjeve. Z denarjem, ki
mu ga je izplačala žena, si je kupil
hišo št. 17 na Rimski cesti. Ščasoma
mu je denar pošel in začeli so ga
rubiti. To pa je Kunčiča malo ženi-
ralo. Kar so mu danes zarubili, je
jutri prodal. Naposled je hišo prepri-
sal na svojo ljubimko, da bi mu ne
bilo treba plačevati več tisočakov,
na katere je bil obsojen vsled tožbe
neke druge ženske, s katero je poleg
Kanajzlerjeve občeval. Proti prepri-
sal je bila vložena izpodbijalna tožba.
To ga je začelo le skrbeti. Z nekim
Bianchiem je odpotoval v Trst, da
bi se odpeljal v Ameriko. Bianchi,
vrnivši se v Ljubljano, se je zelo
prestrašil, ko je videl, da je izginila
tudi Marija Kanajzlerjeva in z njo
vred tudi Bianchijsva zlata ura in
več drugih reči. Sedaj se nam poroča
iz Trsta, da so tam aretirali Kunčiča
in Kanajzlerjevo, pri katerih so dobili
4000 K denarja. Kunčič in Kanajzler-
jeva se bodeta morala s primernim
spremstvom vrniti v Ljubljano.

Aretrirana je bila včeraj po
mestni policiji l. 1887. v Kokri ro-
jena in v Senčur pri Kranju pristojna
samska služkinja Ana Erženova, ka-
tero tukajšnje deželno sodišče v po-
licijski tiralnici zasleduje zaradi hu-
dodelstva tatvine. — Tudi s užinkinjo
Marijo Kresetovo so dejali v zapor,
ker je svojemu gospodarju pokradla
za 49 K srebrnega jedilnega orodja
in ga prodala pri nekem starinarju.
Obe so izročili deželnemu sodišču.

Tatvina. Včeraj je bila med
uradnimi urami v pisarni nekega ma-
gistrata uradnika, med tem časom,
ko se je mudil v neki drugi pisarni,
ukradena temnomodra zimska suknja
z baržunastim ovratnikom in črno
karijano podlogo, vredna 104 K.

Pes je popadel 4letno postre-
škovno hčerko Stefanijo Bregarjevo
in jo na desnem licu znatno poško-
doval. Lastnik psa je znan.

Kamen zaludil je te dni na
Gradu neki deček in delavca Ferdi-
nanda Pleinstaina na obrazu lahko
telesno poškodoval.

Tatvini. Služkinji Mariji Majer-
jevi so bili ukradeni v zavodu „Sv.
Marte“, črni že ponošeni čelji. — Isto-
tam je dosedaj še neznan storilec
ukradel šivilji Olgji Pečovnikovi dve
krili, vredni 32 K.

Posil! Dotičnik, ki si je v Mar-
čanovi restavraciji na Tržaški cesti
v noči od sobote na nedeljo svoje-
voljno prilastil temnosivo dolgo moš-
ko pelerinco ter z njo odšel, se opo-
zarja, da isto čimprej prinese ali
pošlje nazaj, ako neče imeti nepri-
jetnih posledic.

Delavsko gibanje. Včeraj se je
z južnega kolodvora odpeljalo v Ame-
riko 6 Slovencev in 12 Ogrov, nazaj
je pa prišlo 70 Hrvatov in 50 Slo-
vencev. 18 Macedoncev se je odpe-
ljalo na Koroško.

Izgubljene in najdene reči.
Šolska učenka Enrika Rekarjeva je
izgubila zlat ščipalnik. — Neki go-
spod je nekeje pozabil črno palico s
srebrnim držalom, vredno 30 K. —
Najden je bil zimski suknjič, katerega
dobi lastnik pri magistratu. — Neža
Doberskova je izgubila srebrno žens-
ko uro z verižico, vredno 8 K. —
Vdova Marijana Jerebova je izgubila
črno denarnico z manjšo svoto de-
narja. — Julija Dolenčeva je izgubila
zlato ovratno verižico. — Na južnem
kolodvoru je izgubljena, oziroma
najdena usnjata denarnica, nikljasta
tobačnica in rjava naglavna ruta. —
Našel se je včeraj srebrn prstan.
Kdor ga je izgubil, naj se oglasi v
našem upravnistvu.

**„Društvena godba ljublan-
ska“** koncertuje jutri zvečer v hotelu
„Južni kolodvor“ (A. Seidl).
Začetek ob 8. uri zvečer. Vstopnina
prosta.

Drobne novice.

— V spomin na vstajo Ti-
relcev leta 1809 proti Francozom
se prireda dne 14. in 15. avgusta 1909
velike slavnosti v Inomestu in gori
Iser. K slavnostim pride tudi cesar.

— 16 anarhistov je obsodilo
na smrt vojno sodišče v Varšavi.

— Sarajevski župan Esad
Etendi Kulović je demisijski zaradi
sklepa občinskega sveta, da se avstrij-
skim in ogrskim državljanom vzame
aktivna volilna pravica v občinski
zastop.

— Žalosten dogodek na hrvaški
gimnaziji na Sušaku. V 6. razredu
je Josip Sklijan razkazoval sošolcu
Baretiću iz Kraljevice revolver.
Pri tem je tretji sošolec prijel Sklijana
od zadaj za roko, vsled tega se je
revolver sprožil ter je krogla šla
Baretiću skozi oko v možgane, da je
bil na mestu mrtev. Sklijan je šel
nato na stranisko ter si pogljal kroglo
v prsi. Ranjen je smrtno.

Razne stvari.

* **Boj z volkom.** V Potenzi na
Južnem Tirolskem sta peljala kmet
Ciuccio in njegov mladi sin dva iz
gozda, ko jima skoči na pot gladen
volk. Zver se je zapodila v kmeta ter
ga zgrabila za vrat. Brezdvomno bi
ga bil volk zadavil, ako bi ne bil pri-
tekel na pomoč voznik, izredno mo-
čan mož Ciurletto, ki je zgrabil vol-
ka za vrat ter ga začel daviti. V bor-
bi sta se valjala volk in voznik po
tleh in boj je bil strahovit. Kmet je
bil tako ranjen, da ni mogel poma-
gati svojem rešitelju, sin pa je bil
premajhen. Za voznika bi bila stvar
neugodno iztekla, da niso na klica-
nje prihiteli drvarji iz gozda ter
volka s sekirami pobili. Kmet in vo-
znik sta tako ranjena, da so ju mora-
li spraviti v bolnišnico.

* **Roparski poglavar v pokoji.**
K mnogobrojnim naslovom in do-
stojanstvom, ki jih dle turški sul-
tan svojim zvestim podanikom, se je
pridružil sedaj novo dostojanstvo.
Turška država ima namreč najno-
vejši čas med svojimi penzionisti
tudi — roparskega poglavarja. Nje-
gova pokojnina je visoka ter spada
med tisto redko kategorijo turških
pokojnin, ki se tudi res izplačujejo.
Dva cela meseca so se vladni poobla-
ščeni v Smirni pogajali s sloviti
roparskim poglavarjem Mehmed Ča-
kidžijem, ki je ustrašoval vso po-
krajino, obenem pa branil reveže.
Zaradi tega se ga vladni organi niso
upali lotiti, temu se so pogajali z
njim zlepa ter ga končno tudi prego-
vorili, da se odloži s tovariši orožje
za vedno. To pa je storil pod slede-
čimi pogoji: 1. Vlada mu mora pla-
čati mesečno 1000 pijastrov »pokoj-
nine«, njegovim tovarišim pa po 500
pijastrov. 2. Nakaže se mu in tovari-
šem veliko, lepo posestvo, kamor ne
sme stopiti ne Albance, ne orožnik.
Ta pogodba se je slovesno podpisala
v mošaji. In turška vlada je ponosna,
da se je na ta način odkrižala nad-
loge.

* **Zopet dvorski škandal.** Grofi-
ca Jametelle, rojena princezinja
Mecklenburg-Strelitz, potemtakem
svakinja črnogorskega prestolona-
slednika Danila, je vložila tožbo na
ločitev zakona. V sled neke lahkomis-
ljenosti je bila, dala nenavadno lepa,
primorana se poročiti z navadnim
fotografskim pomočnikom, čigar oče
je bil branjevec v pariškem pred-
mestju. Papež mu je dal naslov gro-
fa Jametelle, nevestin oče, vojvoda
Mecklenburg-Strelitz jima je kupil
lepo vilo blizu Pariza ter naložil za
hčer milijon mark dote, od kate-
rih sta smela uživati le obresti. Se-
daj se je lepa in živahna žena nave-
ličala samotarskega življenja, ker je
višja pariška družba bojkotirala nje-
nega moža.

* **Škandalozni ples.** Dosedaj so
»slovela« za najnemoralnejša mesta
Pariz, Budimpešta in Napulj. Teda
kar se je te dni zgodilo v Štramber-
ku na Moravskem, prekaša glede ne-
moralnosti celo imenovana mesta.
Moški veselni odbor, v katerem so
sedeli mladeniči in starci, se je dolgo
posvetoval, kako bi se priredili najsi-
jajnejši in najženijalnejši ples, in
sicer nekaj takega, kar še dosedaj ni
bilo znanega. Po dolgem posvetoval-
nju je bil sprejet predlog nekega čla-
na, naj pride vsakdo na ples tak, ka-
kor ga je bog ustvaril, t. j. v Adamo-
vih in Evinih kostumih. Vabila so
se razposlala v zaprtih pismih, a na
dan plesa se je zbralo toliko nagih
plesalk in plesalcev, da jim je bila
dvorana za ples premajhna. Policija
je izvedela za ta škandal šele drugi
dan ter je vsled ovadbe na državno
pravišništvo zapila ves veselni od-
bor. Glavni kolovodja Avgust Stani-
slav je obsojen na 4 mesece zapora.

* **Očetov greh.** Nedavno sta
pripotovala iz Marzila v Asti (Ita-
lija) graščak Karlo Maggiora in nje-
gova 16letna hči, da potujeta drugo
jutro naprej. Najeta sta si v hotelu
sobo ter šla po gledališni predstavi
spat. Ko ju je zjutraj sobarica osta-
la prebuditi ter trkala na vrata, osta-
lo je vse tiho, a vrata so bila znotraj
zaklenjena. Hotelir je pozval oblast-
veno asistenco ter so odprli vrata s
silo. Pokazal se jim je grozovit pri-
zor. Na tleh je ležala lepa deklica
popolnoma naga ter krvavela iz šti-
rih ran v prsih. Bila je mrtva. V po-
stelji je ležal oče s prerezanim vrat-
tom in z nožem v prsih. Vsa postelja
je bila v krvi. Nesrečni oče je gotovo
silil hčerko, naj bi se vdala njegovi
pohoti, a ker se mu je uprla, jo je za-
bodel, nato pa oskrnil. Pozneje je
videl svoj težki in sramotni zločin
ter se sam kaznoval.

* **Ruski časopis na Japonskem.**
Kakor posnemamo iz newyorškega
lista »Japanese-American Commer-
cial Weekly«, prične ta mesec v Yo-
kohami na Japonskem izhajati prvi
ruski tednik, čigar namen je gojiti
najiskrenejše odnose med obema na-
rodoma, kateri dosedaj niso bili baš
prijateljski. Imenovani ruski list bo

povsem neodvisen in ne bode politi-
čen, kajti posvečen je predvsem knji-
ževnosti in trgovini. Urednik in za-
ložnik novega lista je dr. Podopov,
ki je zaeno tudi dopisnik na neki pe-
trogradski list.

Književnost.

— **Snujmo ljudske knjižnice.**
To je naslov brošurice, ki jo je ra-
vnokar izdalo akad. fer. društvo „Pro-
sveta“. Brošurica obsega navodilo za
ustanavljanje in poslovanje ljudskih
knjižnic in ne ravno popoln seznam
primernih knjig. Cena 20 v.

Vse tu naznanjene knjige in li-
sti se dobivajo v »Narodni knjižar-
ni« na Jurčičevem trgu št. 3.

Telefonska in brzojavna poročila.

Vprašanje slovenske univerze
akutno?

Dunaj, 12. februarja. Pri seji
devetorice nemških strank je danes
govoril naučni minister dr. Mar-
chet o vseučiliškem vprašanju. Mi-
nister je naglašal, da je vprašanje o
ustanovitvi češkega vseučilišča na
Moravskem, sloven. vseučilišča v
Ljubljani in italijanskega dozorelo v
toliko, da ga je treba rešiti. Dr.
Marchet je svetoval Nemcem, naj se
s to rešitvijo sprijaznijo, ker bi se
sicer ta zadeva uredila proti volji in
brez sodelovanja Nemcev. Nemci so
ministrov nasvet odklonili ter se v
prvi vrsti izrekli proti ustanovitvi
italijanske pravne fakultete na Du-
naju, češ, da bi Slovenci in Malorusi
tako zahtevali, naj se za nje usta-
nove enaki zavodi na Dunaju, čim bi
Nemci dovolili, da se italijanska fa-
kulteta kreira na Dunaju.

Italijansko vseučiliško vprašanje.
Dunaj, 12. februarja. Poročeval-
ec »Narodnih Listov« je imel razgo-
vor z italijanskimi poslanci o vse-
učiliškem vprašanju. Poslanci so mu
izjavili, da obstoji načrt, da se naj
na Dunaju ustanovi italijanska
pravna fakulteta, vendar pa ta načrt
še ni popolnoma dozorel. Resnica je,
da so poslanci o tem vprašanju že
konferirali z Beckom in dr.
Marchetom. Nekateri laški po-
slanci stoje na stališču »aut Roma,
aut nihil« — vseučilišče v Trstu, ali
raje ničesar, drugi pa akceptujejo
načrt, naj se začasno na Dunaju
ustanovi ital. pravna fakulteta, ven-
dar pa zahtevajo, da mora biti popol-
noma neodvisna in samostojna, s
svojimi profesorji in nameščena v
posebnem poslojpu.

Avstrijska delegacija.

Dunaj, 12. februarja. Avstrijska
delegacija je danes nadaljevala raz-
pravo o točki »zunanje zadeve«. Go-
vorili so delegati Baerenreith-
er, Seliger, Axmann in dr.
Kramar. Prihodnja seja bo jutri.

Minister Gessmann zbolel.

Dunaj 12. februarja. Minister
Gessmann bi se imel danes odpe-
ljati na Severnik. Ker je pa zbolel
na influenco in mora ostati v postelji,
je opustil misel, da bi šel na dopust
na Severnik.

Ministrstvo za javna dela.

Dunaj 12. februarja. Ministrski
svet je končal posvetovanje o agen-
dah, ki se naj odkažejo ministrstvu
za javna dela. Delokrog in področje
novega ministrstva je že natanko
določen.

Stavka tehnikov.

Praga, 12. februarja. Služatelji
češke tehnike so stopili v stavko. Da-
nes ni bilo niti enega k predavanjem.
Vzrok stavke je konflikt s profesorji.
Revolucionaren komplot na Ruskem
odkrit.

Petrograd 12. februarja. Policija
je aretirala, kakor je bilo že poro-
čano, bivšega poslanca v gosudar-
stveni dumi Korniljeva. Ta aretacija
je v zvezi z odkritjem velike zaloge
bomb pri orožniku Bogdanovu. S temi
bombami so hoteli nekateri socialni
revolucionarji razstreliti v zrak več
državnih poslojpu. Bombe so bile fa-
bričane v Viborgu na Finskem. Za
izvršitev komplota so bili določeni
prvi dnevi meseca januarja, a se je
to odgodilo iz neznanih vzrokov do
meseca februarja. Nalogo, da spravi
bombe v Petrograd, je imel orožnik
Bogdanov. Prišel je v Petrograd
5. t. m. in je bil takoj aretiran, ker
je policijska izvedela o nameravanem
komplotu. Z Bogdanovim je bilo are-
tovanih 12 sokrivcev. V Viborgu so
našli v hiši nekega Finca šest kil di-
namita.

Dogodki na Portugalskem.

Lisabona, 12. februarja. Kralj
Manuel odpotuje v kratkem s svojo
materjo na svojo graščino Cindra.
20. t. m. bodo sklicani cortes, da bo
kralj prisegel na ustavo.

Ženova, 12. februarja. Diktator
Francoski z ženo in sinom je dospel
semkaj. Odklonil je vsak interview s

motivacijo, da se je popolnoma od-
tegnil političnemu življenju.

Mnogostanska poraba. Gotovo ni do
mačega zdravila, katero se dá tako mnogo-
stransko porabiti, nego „Mollo-vo“ francosko
iglanje in sol“, ki je takisto bolesti utuš-
joče, ako se namaže s njim, kadar koga
urga, kakor to zdravilo vpliva na misle in
živca krepilno in je zato zelo dobro, da se
priliva kopeljem. Stoklenica K 1-90. Po poš-
tnem povzetju pošljalja to zdravilo vsak dan
lekarar A. MOLL, c. in kr. dvorni založnik,
DUNAJ, Tuchlauben 9. V zalozah po deželi
zahtevati je izrecno MOLL-ov v prepat,
saznamovan s varnostno znamko in pod-
pisom. 6 35-2

**Proti prahajem, luskinam
in izpadanju las**

deluje najboljšje priznana

Tanno-chinin tinktura

za lase

katera okrepjuje lasišče, odstranjuje
luske in preprečuje izpadanje las.
I steklenica z navodoma i krona.
Razpoložljiva se s obratno pošto ne manj kot
dve steklenici.

**Zaloga vseh preizkušenih zdravil,
medic. mil, medicinal. vin, specijali-
tet, najfinjših parfumov, kirurških
obvez, svežih mineralnih vod l. t. d.**

Dež. lekarna Milana Leusteka

v Ljubljani, Resljeva cesta št. 1

poleg novozgrajenega Fran Jožefovega

lubil. mostu. 25 6

Poslano.

Prihodnji teden
se prične v ANGLEŠKEM SKLA-
DIŠČU OBLEK prodaja 579 ose-
bno kupljenih najmodernejših
oblek po 15 do 20 glid. Te obleke
se bodo, ker so bile ceno ku-
pljene, prodajale po glid. 7-50,
ravnotako se bo prodajalo več
sto dolgih damskih popotnih
pištev vseh barv po 4 glid.

Obenem dospejo semkaj
tekem tega meseca pariški mo-
dell damske konfekcije, ki jih
je gospa Bernatovičeva v Parizu
osebno izbrala.

Darila.

Upravištvu našega lista so poslali:

Za družbo sv. Cirila in Metoda.
G. Fr. Zupančič, tu, 12 K, katere je nabral
ob priliki godovanja g. Apolonije Škrjančeve
(Mrakove) iz Udmata v gostilni g. I. Zupa-
niča na Martinovi cesti, s pristavkom, naj
bi nam naša domovina dala še mnogo tako
narodnih žen. — G. Fran Trojar v Prevaljah
pri Preserji 15 K, iz hvalečnosti do g. nad-
učitelja Avg. Korbarja, ker mu je odpustil
razlaze in odstopil od tožbe. — Vesela
družba v kavarni „Avstrija“ 3 K. — Pri
slavljenju avanzma našega „Jakca“, nabrala
fantovska družba v Jernejevi gostilni na Sv.
Petra cesti 4 K. — G. El. Planinšek, tu,
6-60 K, katere je darovalo omizje uradnikov
z. pri odhodnici g. načelnika Pahorja z
besedami:

Pahor Polde gre odtod

Spremlja ga Ciril Metod.

G. Rozalija Seliskar, je nabrala v gostilni
pri „Rusu“ 4-40 K. — Na domači veselici
pri „Zlati ribi“ v Ljubljani bil nabranih
4-10 K. — G. obč. svetnik Jos. Turk v Ljub-
ljani mesto venca na krsto g. Franje Kha-
move 10 K. — G. Pepica Majzeljeva iz
Bele cerkve 3-50 K, katere so darovali ro-
doljubi istotam. — G. Leopoldina Štajer na-
brala v veseli družbi v gostilni „Kovač“ v
Dravljah 9-71 K. — G. Iv. Trpinčeva v Kam-
niku 10 K, katere so darovali gg. J. Kun-
stelj, H. Sax, Al. Benkovič, V. Keber in
nabrala vsak po 2 K. — G. Ciril Premrl,
cand. iur. v St. Vidu pri Vipavi 10 K, kot
poravnava v neki kazenski zadevi, ki jo je
plačal I. B. — G. Tomo Koprivc v Zagorju
ob Savi 2-80 K iz nabiralnika pri Medvedu.
— Neimenovan gospod v Kostanjevici 2 K. —
G. Tonček dr. Prevčeva v Kostanjevici na-
brala v prijateljski družbi 7 K ter sama da-
ruje 3 K, skupaj 10 K. — Skupaj 107.11 K.
— Srčna hvala! — Živel!

Za učiteljski konvikt: G. dr. Alojzij
Kokalj, odv. tu, 10 K, v spomin pokojne g.
Ane Spindler. — G. Iv. Krulc, c. kr. vad.
učitelj, 10 K mesto venca na krsto sol. rav-
natelju Fr. Raktelju. — G. Ferdo Wigelo,
učitelj v Starem trgu pri Rakeku, (21 K, ka-
tere so darovali g. Meliwa, gozdar na Uncu
pri Rakeku 10 K, g. Čepernič, zemljemerec
v Postojni 5 K v spomin umrli svakinja uč-
teljici Ivanki Perušek. G. Hinko Paternost,
učitelj, nabral po pogrebu pri prijateljski po-
kojnice 6 K, skupaj torej 21 K. — Skupaj
41 K. — Živel! darovalci!

Vsoto smo izročili gosp. J. Dimniku.

Za ubogo vdovo Pirnat v Sp. štiki:
G. Kluka v Postojni 7 K, katere je nabral
med kuhinjski gosti pri „Kroni“. — Srčna
hvala!

**Narodnjaki! Prispevajte za
Trubarjev spomenik!**

Borzna poročila.

Ljubljanska

„Kreditna banka v Ljubljani“

Uradni kurs d. b. b. 12. februarja 1909

Denar	Denar
100% majska renta . . .	1785
100% srebrna renta . . .	1800
100% avstr. krona renta . . .	1800
100% zlata . . .	118 95
100% ogrska krona renta . . .	94 60
100% zlata . . .	118 95
100% posojilo dež. Kranjske . . .	97 80
100% posojilo mesta Spiljet . . .	100 60
100% bos. herc. železniško . . .	99 85
100% posojilo 1902 . . .	99 20
100% češka dež. banka k. o. . .	97 75
100% z. o. . .	97 75
100% zast. pisma gal. dež. . .	99 85
100% hipotekne banke . . .	100 00
100% pešt. kom. k. o. z . . .	108 10
100% pr. . .	100 00
100% zast. pisma innerst. . .	99 00
100% hranilnice . . .	99 00
100% zast. pisma ogr. centr. . .	99 00
100% dež. hranilnice . . .	99 25
100% z. pis. ogr. hip. ban. . .	99 25
100% obl. ogr. lokalnih železn. . .	98 50
100% obl. češke ind. banke . . .	99 75
100% prior. lok. želez. Trst. . .	99 90
100% Poreč . . .	99 90
100% prior. dolenskih želez. . .	98 75
100% prior. juž. želez. kup. 1/2% . . .	301 60
100% avstr. pos. za želez. p. o. . .	99 00

Srečke	Srečke
100% od l. 1860% . . .	152 75
100% od l. 1864 . . .	152 75
100% tizske . . .	152 75
100% zem. kred. I. emisije . . .	273 50
100% II. . .	273 50
100% ogrske hip. banke . . .	252 00
100% srbske a. frs. 100- . . .	104 75
100% turške . . .	186 16

Basilika	Srečke
100% kreditne . . .	455 00
100% komoške . . .	104 00
100% Krakovske . . .	101 00
100% Ljubljanske . . .	66 25
100% Avstr. rdeč. križa . . .	51 50
100% Ogr. . .	31 10
100% Rudolfove . . .	66 00
100% Salcburške . . .	110 00
100% Dunajske kom. . .	510 00

Dezine	Dezine
100% Južne železnice . . .	142 75
100% Državne železnice . . .	67 00
100% Avstr.-ogrsk. bančne deln. . .	1724 00
100% Avstr. kreditne banke . . .	647 00
100% Ogrske . . .	779 50
100% Živnostenske . . .	289 00
100% Premogokop v Mostu (Brück) . . .	740 00
100% Alpinske montan . . .	686 00
100% Praške želez. ind. dr. . .	552 00
100% Rima-Murányi . . .	552 00
100% Trboveljske prem. družbe . . .	552 00
100% Avstr. orožne tovr. družbe . . .	517 00
100% Češke sladkorne družbe . . .	151 00

Valuta	Valuta
100% C. kr. cekin . . .	11 36
100% 20 franki . . .	19 14
100% 20 marke . . .	23 50
100% Sovereigns . . .	24 04

Hiša v Trbovljah, v kateri je gostilna ter več stanovanj, se proda iz proste roke. Več se poizve na Selo šte. 1 pri Ljubljani. 528-1

Slama in seno v balah

je ceno naprodati v skladišču na Martinevi cesti šte. 10. 4076-20

Gospodična

ki je absolvirala trgovski tečaj ter zna nemško stenografijo, išče službo. Ima tudi prakso. Nastop takoj. 526-1
Ponudbe pod „V. R.“ na uprav. „Slovenskega Naroda“.

Zavarovalnica proti ognju išče izurjenega potovalnega

uradnika s plačo in provizijo. Reflektira se samo na dobro kvalificirano osebo. 493-2
Naslov pove uprav. „Slov. Naroda“.

Dva dobro uvedena, poštena

potnika za Kranjsko, Koroško in Štajersko se takoj sprejmeta proti dobri proviziji.

M. LAVRENČIČ iganjarna in distelacija v Spod. Šiški pri Ljubljani. 505-2

Trgovski sotrudnik, večš. manufakturne in modne stroke, govori slovenski, hrvaški, nemški, laški in ogrski jezik išče mesto za

prodajalca ali potnika Nastopi lahko takoj.

Pisma na upravništvo „Slov. Naroda“ pod šifro „Stalnost“. 533-1

Dobro uvedena

prodajalna mnogovrstnega blaga v v ljubljanski okolici pri farni cerkvi, z letnim povojnim prometom, se takoj odda vsled preobitega drugega posla.

Ponudbe naj se blagovolijo poslati pod šifro „1908“ poste restante, Ljubljana. 507-2

Ključavničarstvo

Ign. Fasching-a vdovca Poljanski nasip šte. 8. Reichova h. ša. Izvratno in solidno delo. Cene zmerno. Popravila se točno izvršujejo.

Lep, velik

lokal nekdanja plesna dvorana se odda za mesec maj. Pripraven je tudi za kakšno trgovino, skladišče ali delavnico.

Ravno tam se takoj odda

manjši lokal za skladišče ali kaj enakega.

Več v Florjanskih ulicah 24, pri hišnici. 473-2

Zaradi preselitve

prodam hišo

v Grahovem, z dobro vpeljano in dobro idušo trgovino z mešanim blagom, gostilno in žganjetočem, blagom in lepim vrtom. 539-1

Hiša stoji na najugodnejšem kraju, nasproti župne cerkve, na oglu ob deželni in okrajni cesti in je zaradi tega za vsako trgovino zelo pripravna. V hiši je tudi c. kr. poštni urad. Vse drago ustmeno ali pisмено.

Nikola Likar, nadučitelj in posrednik v Grahovem pri Cerknici.

Vodovodi kanalizacije, kopališke naprave

Izjava.

Podpisani **Franco Trojar**, posestnik na Prevalju pri Preserju št. 8, sem dne 6. februarja 1908 v gostilni Jožefa Sradolnika na Prevalju št. 10 gospodu nadučitelju **Avgustu Korbarju** s psovanjem njegovega imena po nepotrebnem kradel čast.

Gospod nadučitelj Avgust Korbar pa mi je na mojo prošnjo žalitev odpustil in odstopil od sodnijskega preganjanja proti meni.

Zahvaljujem se mu za ta čin plemenitosti in plačam za „Družbo sv. Cirila in Metoda“ 15 K in za „Učiteljski konvikt“ 15 K.

Ljubljana, 11. februarja 1908.

Franco Trojar.

Poslano.

Slavnemu občinstvu naznanjam, da se moja 505-2

pisarna za prilepljenje plakatov in za reklamo nahaja še vedno

v Gosposkih ulicah št. 3

kakor poprej. Prosim slavno občinstvo za obilna naročila, ker imam na razpolago 70 reklamnih desk na naj lepših prostorih. Naročila bom izvrševal točno, natančno in po najnižjih cenah.

S spoštovanjem

Franco Perdan.

Hotel „Južni kolodvor“ (A. Seidel.)

Jutri, v četrtek, 13. t. m.

KONCERT Ljublj. društvene godbe.

Začetek ob osmih. Vstop prost.

Spored:

1. Koračnica.
2. Supee: „Slavnostna ouvertura“.
3. Waldeufel: „Moj sen“, valček.
4. Mortardo: „Prebujenje pomladi“, romanca.
5. Verdi: „Bal v maskah“, fantazija.
6. Sabathil: „Kanački“, koncertna polka za pikolo.
7. a) Smetana: Sesterospjev iz opere „Prodana nevesta“.
b) Iradier: „La Paloma“, meksikanska pesem.
8. Fučik: „Večer v Maksimu“, potpourri.

Odmor.

9. Adam: „Če bi bil kralj“, ouvertura.
10. Strauss: „Sen o valčku“, valček.
11. Audran: „Punčka“, fantazija.
12. Končna koračnica.

Za obilni obisk se priporoča

A. Seidel, hotelir.

5000 kron zaslužka

plačam onemu, ki mi dokaže, da moja čudna zbirka

600 kosov samo za fl. 250 ni priložnostni nakup in sicer:

Pristna švicarska pat. sist. Roskopf žepna ura, točno regul. in ki natančno gre, s štetno torniško pismono garancijo; ameriška double-zlata oklepna verižica; 2 amer. double-zlata prstana (za dame in gospode); angl. poslačena garnitura: manšetni, ovratniški in naprsni gumbi; belni amer. žepni nožek; elegantna svilnata kravata najnovjšega kroja, barva in vzorec po želji; prekrasna naprsna igla s simli-briljantom; mična damska damska broža, poslednja novost; koristna žepna toaletna garnitura; elegantna pristno usnj. denarnica; par amer. butonov s imit. žlahtnim kamnom; pat. angl. vremenski tlakomer; salonski album s 36 umetn. ter najlepšimi pogledi sveta; prek. koljé za na vrat ali v lase iz pristnih jutravskih biserov; 6 indijskih čarovnikov — razvedro vsako družbo in še 360 razl. predmetov, koristnih in neuprlihljivi pri vsaki hiši — zastoj. Vse skupaj s eleg. sist. Roskopf žepno uro, ki je sama dvakrat toliko vredna, samo gl. 250. Po povz. tju ali denar naprej (tudi znamke) pošilja

S. URBACH, svetovna razpošiljalnica v Prahu št. 57.

N. B. Kdor naroči 3 zavrtka, mu pridenem zastoj. Prva angl. britev ali 6 najfn. žepnih robcov. Za neug. jajoče denar takoj nazaj, vsak tisk torej izključen.

540

Projekti in izvršitev pri domači specialni tvrdki (tehn. zved. mnenja ob poveritvi gradbe zastoni).

Inženir - hidrotekt 3684-31
Konrad Lachnik, Ljubljana
Beethovenove ulice šte. 4. Brzjavlj: Lachnik-Ljubljana.

Proda se

hiša št. 40.

v Ilirski Bistrici na Notranjskem.

Hiša je v dobrem stanju, ima jako ugodno lego sredi trga, z dobrodrušo gostilno. Poleg spada tudi velika gospodarska poslopje z vrtom in nekaj zemljo.

Tezadevne ponudbe naj se pošljejo na naslov: **Ferdinand Kranjec**, stud. tehn., Dunaj IV., Tehnika.

Zaradi preselitve se proda lepo

posestvo

na dečeli, oddaljeno 20 minut od železnice, kjer je že nad 50 let obstoječa gostilna in mesarija. Zraven je lep senenat vrt, njive, travniki in dva gozda. Proda se tudi samo gospodarsko poslopje.

Natančnejša pojasnila daje **Josip Kramžar** v Ljubljani, Gledališka stolba 3.

Naznanilo.

Usojam se velečenemu občinstvu naznanjati, da sem z današnjim dnem premestil svojo kavarno iz „Katoliškega doma“ na

Židovsko stezo št. 4 prej Kenda, pri Gambrinu in prosim, naj mi tudi v sedanjem podjetju

„Kavarna Apolon“ ohrani naklonjenost, ki se bom trudil, da jo s solidno in rečno postrežbo podpiram še naprej.

Nadeja se mnogobrojnega obiska z velespoštovanjem

Jakob Vospernig kavarnar.

Preje v „Katoškem domu“.

Razpis.

Za zgradbo vodovoda v trgu Senožeče, politični okraj Postojna,

otrebna, na 61.230 kron proračunajena dela in dobave se bodo oddale potom

javne ponudbene obravnave.

Pismene, vsa dela zapopadajoče ponudbe z napovedbo popusta ali doplačila v odstotkih na enotne cene proračuna, naj se predlože

do 15. marca t. l. ob 12. opoldne

podpisaneemu deželnemu odboru.

Ponudbe, katere morajo biti kolkovane s kolkom za eno krono, je doposlati zapečatene z nadpisom: „Ponudbe za prevzeto gradbo vodovoda v Senožečah.“

Ponudbi mora biti dodana izrecna izjava, da pripozna ponudnik stavbne pogoje po vsej osebni in da se jim brezpogojno ukloni.

Razen tega je dodati kot vadij še 5% stavbnih stroškov v gotovini ali pa v pupilarnovarnih vrednostnih papirjih po kurzu ceni.

Podpisani dež. odbor si izrecno pridrži pravico, izbrati ponudnika ne glede na višino ponudbene cene, oziroma če se mu vidi potrebno, razpisati novo ponudbeno razpelo.

Narči, proračun in stavbni pogoji so na ogled pri stavbnem uradu v navadnih uradnih urah.

V Ljubljani, dne 29. januarja 1908.

Deželni odbor kranjski.

Št. 40/Pr.

Razglas.

Valed razpisa c. kr. deželne vlade z dne 3. februarja 1908 št. 658/Pr.

se bode

volitev dveh poslancev za deželni zbor za deželno stolno mesto Ljubljano

ki se ima vršiti

dne 28. februarja t. l.

vršila v štirih oddelkih

in sicer:

I. oddelke za volilce z začetno črko A — H v veliki dverani „Mestnega doma“ z dohodom iz Strelških ulic;

II. oddelke za volilce z začetno črko I — L v veliki dverani „Mestnega doma“ z dohodom od strani ob mestni ledenici;

III. oddelke za volilce z začetno črko M — R v veliki dverani hotela „Union“; in

VI. oddelke za volilce z začetno črko S — Ž v veliki dverani hotela „Union“, oba z dohodom skozi hišna vrata v Frančiškanskih ulicah.

S tem razglasom je razveljavljen drugi odstavek razgasa z dne 1. februarja t. l. št. 30/Pr.

Posamezna volišča, kakor tudi začetek in konec volitev označena bodo poleg tega natančno tudi na volilnih izkaznicah, ki se volicem pravočasno dostavijo.

Mestni magistrat v Ljubljani, dne 11. februarja 1908.

Župan: IVAN HRIBAR l. r.

Učenec

se sprejme takoj v trgovino na dečeli.

Kie, pove upravništvo „Slovenskega Naroda.“ 490-4

Trgovski pomočnik

soliden, pošten in priden se sprejme s marcem t. l. 486-3

Kje, pove uprav. „Slov. Naroda“.

Blagajne, varne proti požaru in vlom, „Fox“ pisalni stroji, ameriško pohištvo za pisarnice ceneje nego kjerkoli. — **Bečko skladišče** blagajna, delničarsko društvo Zagreb, Illica 22. 3424-66

Izurjeno

prodajalko

z večletno prakso v manufakturni ali špecerijski stroki, večšo obeh deželnih jezikov v govoru in pisavi ter spretno v postrežbi, sprejme v kavožgalnico

Karel Planinšek v Ljubljani.

Premog in drva

prodaja po najnižjih cenah

M. Bucher

Kolizej št. 130 Telefon št. 259. in sicer: 525-1

50 kg la trboveljskega premoga v kosih K 1-60

50 kg kočevskega premoga v kosih K 1-20

50 kg orehovnega premoga K 120.

Razpis

službe

občinskega tajnika.

Podpisano županstvo razpisuje službo občinskega tajnika z mesečno plačo K 70.—.

Prednost imajo penzionisti, ki so v tej službi že izvežbani. Prošnje z izpričevalom o dotedanjem službovanju je vložiti

do 1. marca t. l.

pri županstvu. 537-1

Mestno županstvo v R-dovljici, dne 11. svečana 1908.

Vabilo

občnemu zboru

Hranilnice in posojilnice na Prevojah; registr. zadruge z neomejeno zavezo kateri se bode vrtil

v nedeljo, 23. svečana 1908 ob 3. uri popoldne v posojilniških prostorih

s sledečim dnevnim redom:

1. Poročilo načelstva.

2. Čitanje revizijskega poročila Zadr. Zveze.

3. Odborenje računkega zaključka.

4. Služajnosti.

Načelstvo.

538

„SLAVIJA“ vzajemna zavarovalna banka v Pragi. Raz. fond: 38.242.074-78 K. Izplačane odškodnine in kapitalje 91.936.993-72 K. Po velikosti druge vzajemne zavarovalnice naše države. Generalni zastop v Ljubljani, Ugo plavov v lastni hiši pri hišnici v Gosposkih ulicah šte. 12.

Dijak
se takoj sprejme na hrano in
stanovanje.
Poizve se v Gradšču 7, I. nad-
stropje na levo, 339-3

Kinematograf „Edison“

V sredo in soboto nov spored.
Več se razvidi iz lepakov.

Dunajska cesta

nasproti kavarni „Evropa“

Starejšega 524-1
trg. pomočnika
popolnoma samostojnega in izvežbanega
v trgovini z mešanim blagom, spre-
meta **Norbert Zanier & sin, St.**
Peter, Savinska dolina (Štajersko).

SVETOVNOSLAVNI FERNET-BRANCA

tyrdke FRATELLI BRANCA v MILANU

EDINE IN IZKLJUČNE LASTNICE TAJNOSTI O PRIPRAVLJANJU
JE NAJUSPEŠNEJŠA ŽELODOŃA GRENČICA NA SVETU!
Neutrpljiva v vsaki družini! Dobiva se v vsaki boljši delikatesni
trgovini in v vsaki kavarni.

Zajamčeno nepremočljivo mazilo za usnje
HEVEAX!
dela usnje mekko, trdno in zajamčeno nepremočljivo.
Pločevinasta škatlja s čopičem stane 3 K, 10 škatelj 25 K.
Na strokovnih razstavah samo najvišje odlike.
Zaloga za Kranjsko: FR. SZANTNER
v Ljubljani, Štejnburgova ulica šte. 4.

motorno dvokolo
boljše vrste tudi s stranskim sedežem.
Ponudbe pod „I. Welling“ na
uprav. „Slov. Naroda“.
108-3

Seydlin
Zlata svetilja
Berolin, Pariz, Rim itd.
300a 46
Najboljše
koz. čisto
za sobe
Dobro
se
povezuje
Izdaje:
O. Seydlin
Girardova ulica 7.

**Nepreklicno dne 2. aprila zvečanje
loterija za ogrevalne sobe**

1500 dobitkov efektivne vrednosti K 55.000.
Prvi trije glavni dobitki K 30.000, 5000, 1000, se na do-
bitnikovo zahtevo po odbitku 10 odstotkov in postavnega dobitvenega davka izpla-
čajo v gotovem denarju.
Srečke po 1 K se dobivajo po vseh trafikah, loterijah, menjalnicah in v lote-
rijski pisarni Dunaj 1, Spiegelgasse 15
347-2

Oes. kr. avstrijske državne železnice.
Izvod iz voznega reda.

Veljaven od dne 1. oktobra 1907. leta.
Odhod iz Ljubljane juž. žel.:
7-05 zjutraj. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Trbiž, Beljak, juž. žel., Gorica, d. ž., Trst, c. kr. drž. žel., Beljak čez Podrožčico, Celovec, Praga.
7-07 zjutraj. Osebn. vlak v smeri: Grosuplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.
9-05 predpoldne. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Beljak, (čez Podrožčico) Celovec, Praga.
11-40 predpoldne. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Trbiž, Beljak juž. žel., Gorica drž. žel., Trst drž. žel., Beljak, (čez Podrožčico) Celovec.
1-05 popoldne. Osebn. vlak v smeri: Grosuplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.
3-45 popoldne. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Trbiž, Beljak juž. žel., Gorica drž. žel., Trst drž. žel., Beljak, (čez Podrožčico) Celovec, Praga.
7-10 zvečer. Osebn. vlak v smeri: Grosuplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.
7-35 zvečer. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Trbiž, Beljak, (čez Podrožčico) Celovec, Praga.
10-40 ponoči. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Trbiž, Beljak, juž. žel., Gorica drž. žel., Trst drž. žel., Beljak juž. žel., (čez Podrožčico).
Odhod iz Ljubljane drž. kolodvor:
7-25 zjutraj. Osebn. vlak v Kamnik.
7-05 popoldne. Osebn. vlak v Kamnik.
7-10 zvečer. Osebn. vlak v Kamnik.
10-50 ponoči. Osebn. vlak v Kamnik. (Sam. ob nedeljah in praznikih v oktobru.)
Odhod v Ljubljano juž. žel.:
6-55 zjutraj. Osebn. vlak iz Beljaka juž. žel., Trbiža, Jesenice, Gorice, Trsta.
8-34 zjutraj. Osebn. vlak iz Kočevja, Straže-Toplice, Rudolfovega, Grosuplja.
11-15 predpoldne. Osebn. vlak iz Prage Celovca, Beljaka juž. žel., čez Podrožčico in Trbiž, Gorice drž. žel., Jesenice.
2-32 popoldne. Osebn. vlak iz Kočevja, Straže-Toplice, Rudolfovega, Grosuplja.
4-36 popoldne. Osebn. vlak iz Beljaka juž. žel., Trbiža, Celovca, Beljaka (čez Podrožčico) Gorice drž. žel., Trsta drž. žel. Jesenice.
6-50 zvečer. Osebn. vlak iz Prage, Celovca, Beljaka (čez Podrožčico) Jesenice.
8-37 zvečer. Osebn. vlak iz Kočevja, Straže-Toplice, Rudolfovega, Grosuplja.
8-45 zvečer. Osebn. vlak iz Beljaka juž. žel., Trbiža, Celovca, Beljaka (čez Podrožčico) Trsta drž. žel., Gorice drž. žel. Jesenice.
11-50 ponoči. Osebn. vlak iz Trbiža, Celovca, Beljaka (čez Podrožčico) Trsta drž. žel., Gorice drž. žel., Jesenice.
Odhod v Ljubljano drž. kolodvor:
8-46 zjutraj. Osebn. vlak iz Kamnika.
10-59 predpoldne. Osebn. vlak iz Kamnika.
6-10 zvečer. Osebn. vlak iz Kamnika.
9-59 ponoči. Osebn. vlak iz Kamnika. (Same ob nedeljah in praznikih meseca oktobra.)
(Odhodi in dohodi so naznačeni v srednje evropskem času.)

Pohištvo
spalne in jedilne sobe
domače, solidno delo, ima ceno na-
predaj **Ferdo Primožič**, mizariki
mojster v Ljubljani, Hliserjeva ulica
šte. 5.
358-5

Optični zavod
Jos. Ph. Goldstein
Pod trančo št. 1
priporoča 6
vse v svojo stroko
spadajoče pred-
mete po zelo ni-
zkim cenah.
Popravilno in ceno.
Vnosa naročila
z obratno pošto.

Zahtevajte zastoj

in poštne prosto moj veliki, bogato ilustrirani
glavni katalog z okoli 3000 slikami vsakovrstnih
niklastih, srebrnih in starih ur in vseh vrst
solidnih stalin in srebrnih, glasil, usnjatega
blaga, kadilnih priprav po izvršnih tvor-
niških cenah.

Niklasta remontoarka K 3-
Sistem Roskopf-paten-
tna ura „ „ 4-
Švicarska orig. sist. „ „ 5-
Registrirana „Adler
Rokopf“ niklasta re-
montoarka na sidro „ „ 7-
Goldnasta remontoar.
„Luna“ dvojni pokrov „ „ 8-50
Srebrna remontoarka
„Gloria“ kolese, p.osto „ „ 8-40
Srebrna remontoarka
dvojni pokrov „ „ 12-15
Srebrna oklopna verižica z obročkom
na vzmet 15 g težka „ „ 2-80
Rus. tula. nikl. cil. remont. ura, kolese „ „ 10-50
Luna, dvojni pokrov „ „ 2-00
Budilka „ „ 3-
Kuhinjska ura „ „ 2-60
Schwarzwaldska ura „ „ 8-50
Ura s kukavico „ „ 8-50
Za vsako uro šletno pišmenstvo.
Brez rizika. Zamena dovoljena, ali denar nazaj.
Prva tvornica za ure v Mostu **Jan**
Konrad, c. in kr. dvorni dobavitelj
v Mostu št. 655 (Češko). 6 12

Samo pristna
goriška
in različna vina
se točijo najceneje
885-6
Goriškem vinotoču
Ljubljana
Stari trg 13.

Razglas.

Veliki blagovni in živinski
= semenj =
v Velikih Laščah

se vsled letošnjega prestopnega leta vrši
v ponedeljek pred sv. Matijem
dne 24. svečana 1908

ne pa, kakor nekateri menijo, dne 17. svečana.
Županstvo Vel. Lašče
dne 12. svečana 1908.
535-1

Razpis.

Za zgradbo novega mosta „pod Kapišarjem“
na okrajni cesti Jesenice-Planina v cestnem okolišu
Kranjska gora na vsoto 3400 kron proračunjena
dela in dobave se bodo oddale potom

javne ponudbene obravnave.

Pismene, vsa dela zapopadajoče ponudbe z napovedbo popusta ali
doplačila v odstotkih za enotne cene proračuna naj se predlože
do 24. svečana t. l.

ob dvanajstih opoldne pri podpisnem.

Ponudbe, katere morajo biti kolkovane s kolkom za eno krono, doposlati
je zapečatene z nadpisom: „Ponudba za prevzete gradbe mosta „pod Ko-
pišarjem“ na okrajni cesti Jesenice-Planina“.

Ponudbi mora biti dodana izrecna izjava, da pripozna ponudnik stavbne
dогоje po vsej vsebini in da se jim brezpogojno ukloni.
Razen tega je dodati kot vadij še 5% stavbnih stroškov v gotovini ali
ali pa v pupilarnovarnih vrednostnih papirjih po kurzni ceni.

Okrajni cestni odbor si izrecno pridrži pravico, izbrati ponudnika ne
glede na višino ponudbene cene, oziroma če se mu vidi potrebno, razpisati novo
ponudbeno razpravo.

Naerti, proračun in stavbni pogoji so na ogled v občinski pisarni na
Jesenicah.
448-2

Jesenice, 6. svečana 1908.

Okrajni cestni zastop Kranjska gora.

Slaven, ker čuva prtenino.
Slaven, vsed bleščeče beline, ki jo dobi prtenina.
Slaven, ker ne dobi prtenina po pranju prav nikakega
Slaven, duha.
ker je zelo poceni in se pri pranju prihrani mnogo
časa.

MINLOSTM PRALNI PRAŠEK
Pati naj se na zgorajšnji var-
stveni znamko in varje naj
se pred ponarjanjem, ki je brez
vake vrednosti.
Absolutno potrebno
oi za vrsto dobro urejene ge-
spedarstva.
Dobiva se v trgovinah z drogerijami, s kolonijalnimi blagom in
z milom.
Na debelo pri **L. MINLOS**, Dunaj 1, Mülkerbastel 3.

ŽELEZNATO VINO
lekarnarja
Gabrijela Piccoli *
[v Ljubljani]
c. in kr. dvorni zalagatelj
in papežev zalagatelj
izvrstno učinkujoče, ima v sebi **železov**
preparat, kateri lahko prebavljanje po-
spešuje, priporočljivo je posebno sla-
botnim, na pomanjkanje krvi trpečim
in tudi **nervoznim osebom, bledim**
in **slabotnim otrokom.**
Ena politrska stekla K 2-⁰⁰. Poštni zavoj s
3 stekla. K 6-⁶⁰ franco zaboj in poštnina.
**Naročila se točno iz-
vrše proti povzetju.**

Dr. Kopřiva zdravstveni svetnik in
mestni fizik v Ljubljani
je zapisoval okrevajočim in malokrvnim
vedno z najboljšim uspehom **železnato**
vino lekarnarja **Piccoli** v Ljubljani.
Dr. S. Sterger c. kr. okrajni zdravnik
v Ljubljani, je v slučajih
bledice in pri okrevajočih otrocih z naj-
boljšim uspehom uporabljal **železnato**
vino lekarnarja **Piccoli** v Ljubljani.
Dr. L. Fürber štabni zdravnik v Gorici
zapisoval je osebam, ki
ki so že delj časa bile nerazvne, **železnato**
vino lekarnarja **Piccoli** v Ljubljani in
sicer vedno z najboljšim uspehom.
Dr. F. Gelger praktični zdravnik v Lju-
bljani, dosegel je z **želez-**
natim vinom lekarnarja **Piccoli** v Lju-
bljani izvrstne uspehe. 1143-36
Dr. DeFranceschi primarij v bolnišnici
usmiljenih bratov v
Kandiji pri Novem mestu izjavlja, da je z
uspehom **železnatega vina** lek. **Piccoli**
v Ljubljani zelo zadovoljen.